Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2026/4113

29.7.2026

OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenie k článku 26 nariadenia (EÚ) 2024/1735 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724

(C/2026/4113)

OBSAH

Strana

1. ÚVOD 2
2. ROZSAH PÔSOBNOSTI ČLÁNKU 26 AKTU O EMISNE NEUTRÁLNOM PRIEMYSLE 3
   - 2.1. Aukcie v rozsahu pôsobnosti aktu o emisne neutrálnom priemysle 3
   - 2.2. Výnimky a osobitné ustanovenia 5
3. NÁVRH AUKCIÍ VRÁTANE NECENOVÝCH KRITÉRIÍ 8
4. ŠPECIFIKÁCIA A POSÚDENIE NECENOVÝCH KRITÉRIÍ 11
   - 4.1. Zodpovedné obchodné správanie 12
   - 4.2. Kybernetická bezpečnosť a bezpečnosť údajov 13
   - 4.3. Schopnosť realizovať projekt v plnej miere a včas 15
   - 4.4. Príspevok k odolnosti 16
   - 4.5. Príspevok k udržateľnosti 20

Príloha 1: Vývojový diagram kritéria odolnosti 22

Príloha 2: Príklad fotovoltických zariadení v súlade s aktom o emisne neutrálnom priemysle podľa článku 7 ods. 1 vykonávacieho nariadenia 23

Príloha 3: Príklad turbíny na pevnine v súlade s aktom o emisne neutrálnom priemysle podľa článku 7 ods. 3 vykonávacieho nariadenia 24

1. ÚVOD

Necenové kritériá v aukciách na zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie sú dôležité v záujme zvýšenia konkurencieschopnosti podnikov a výroby emisne neutrálnych technológií v EÚ a prilákania ďalších investícií do čistej energie do Európy. V nariadení (EÚ) 2024/1735 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (ďalej len „akt o emisne neutrálnom priemysle“) ([1]) sa stanovujú pravidlá týkajúce sa necenových kritérií v aukciách, čím sa zavádza nový model pre aukcie energie z obnoviteľných zdrojov v EÚ. V rámci tohto modelu sa zohľadňujú širšie spoločenské prínosy posudzovania ponúk nad rámec ceny, a to vrátane bezpečnosti dodávok, ochrany životného prostredia a silnejšieho dodávateľského reťazca.

V Draghiho správe ([2]) sa okrem iných cieľov opisuje význam necenových kritérií pri posilňovaní integrácie systému, podpore inovácií a stimulovaní odolnosti. V správe sa takisto uvádza, že usmernenie Komisie bude dôležité v záujme podpory členských štátov pri jasnom vymedzení a uplatňovaní kritérií ([3]). Toto oznámenie je priamou reakciou na uvedené ambície, keďže sa ním podporuje pochopenie necenových kritérií podľa článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle a uvádzajú sa v ňom praktické poznatky s cieľom uľahčiť ich dôsledné a účinné uplatňovanie v celej EÚ.

Aukcie energie z obnoviteľných zdrojov (ďalej len „aukcie“) sú mechanizmom verejnej súťaže na podporu výroby alebo spotreby energie z obnoviteľných zdrojov. Rozšírenie podielu energie z obnoviteľných zdrojov energie výrazne uľahčili aukcie, ktoré organizovali členské štáty. Tieto aukcie môžu zahŕňať štátnu pomoc. Môžu sa v rámci nich prideliť práva na vypracovanie projektu navrhovateľovi v konkrétnej lokalite alebo verejná podpora na výstavbu projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, prípadne oboje. Aukcie umožnili členským štátom určiť úroveň finančnej podpory na technológie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov konkurenčným spôsobom. Boli nápomocné aj pri optimalizácii úrovne verejnej podpory ([4]). Ako také významne prispievajú v EÚ k urýchleniu prechodu od fosílnych palív k obnoviteľným zdrojom energie. Zahrnutím necenových kritérií do koncepcie aukcií môžu členské štáty podporovať rôzne politické ciele a primerane odmeňovať projekty, ktoré vynikajú na základe iných kritérií kvality ako cena.

V článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa od členských štátov vyžaduje, aby do aukcií na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov zahrnuli určité necenové kritériá aspoň na 30 % objemu obchodovaného formou aukcie ročne alebo aspoň na 6 GW ročne na členský štát ([5]). Toto ustanovenie sa uplatňuje od 30. decembra 2025.

Vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2025/1176 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) z 23. mája 2025, ktorým sa bližšie určujú predbežné kvalifikačné kritériá a kritériá na vyhodnotenie ponúk pre aukcie na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov, sa ďalej bližšie určujú necenové kritériá stanovené v článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle ([6]). Uľahčuje sa ním návrh a uplatňovanie týchto kritérií a zabezpečuje sa jednotnosť v celej Únii, pričom členským štátom poskytuje dostatočnú flexibilitu.

Toto oznámenie má slúžiť výlučne ako usmerňovací dokument na účely podpory členských štátov pri vykonávaní článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle. Právnu účinnosť má len samotný text právnych predpisov EÚ. Vykladať nariadenie s konečnou právomocou je výlučne v kompetencii Súdneho dvora Európskej únie.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1735 z 13. júna 2024 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (Ú. v. EÚ L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

([2]) Draghi, M. (2024), *The Future of European Competitiveness* (Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti), Brusel: Európska komisia. K dispozícii na adrese: The Draghi report on EU competitiveness (Draghiho správa o konkurencieschopnosti EÚ) (stránka navštívená: 12. 3. 2026).

([3]) „Usmernenie Komisie bude kľúčové s cieľom podporiť členské štáty pri vymedzení a uplatňovaní jasných, transparentných a porovnateľných kritérií, ktoré sú ľahko prístupné, uplatniteľné a merateľné.“ – Draghiho správa.

([4]) Odporúčanie Komisie z 13. mája 2024 o koncepcii aukcií pre energiu z obnoviteľných zdrojov [C(2024) 2650].

([5]) Prahová hodnota 30 % by sa mala vypočítať s použitím podobnej metriky za celkový objem obchodovaný formou aukcie, či už ide o kapacitu alebo výrobu.

([6]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2025/1176 z 23. mája 2025, ktorým sa bližšie určujú predbežné kvalifikačné kritériá a kritériá na vyhodnotenie ponúk pre aukcie na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L, 2025/1176, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1176/oj).

Toto oznámenie sa nevzťahuje na aukcie na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov, ktoré sa uskutočňujú v súlade s právnymi predpismi EÚ o verejnom obstarávaní ([7]) a inými formami verejnej intervencie. Týmito témami sa zaoberajú samostatné oznámenia Komisie, v ktorých sa poskytuje usmernenie k článkom 25 ([8]) a 28 ([9]) aktu o emisne neutrálnom priemysle.

2. ROZSAH PÔSOBNOSTI ČLÁNKU 26 AKTU O EMISNE NEUTRÁLNOM PRIEMYSLE

2.1. Aukcie v rozsahu pôsobnosti aktu o emisne neutrálnom priemysle

Článok 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa vzťahuje na:

1. *aukcie týkajúce sa technológií uvedených v článku 4 ods. 1 písm. a) až j), ktoré sú technológiami výroby energie z obnoviteľných zdrojov*

Podľa článku 26 ods. 1 by sa necenové kritériá mali zahrnúť do aukcií týkajúcich sa technológií, ktoré spĺňajú dve podmienky: 1. technológie sú uvedené v článku 4 ods. 1 písm. a) až j) a 2. spĺňajú podmienky pre technológie výroby energie z obnoviteľných zdrojov. V článku 3 bode 3 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa vymedzujú **„technológie výroby energie z obnoviteľných zdrojov“** ako technológie, ktoré vyrábajú energiu z obnoviteľných zdrojov. Pojem „energia z obnoviteľných zdrojov“ v tomto prípade vychádza z vymedzenia, ktoré je uvedené v článku 2 bode 1 smernice o obnoviteľných zdrojoch energie ([10]). V smernici o obnoviteľných zdrojoch energie sa energia z obnoviteľných zdrojov vymedzuje ako „energia z obnoviteľných nefosílnych zdrojov, a to veterná, slnečná (slnečná tepelná a fotovoltická slnečná) a geotermálna energia, energia z okolia, energia z prílivu, vĺn a iná energia oceánu, vodná energia, biomasa, skládkový plyn, plyn z čističiek odpadových vôd a bioplyn“.

Na základe týchto podmienok sú príslušné technológie uvedené v poznámke pod čiarou č. 2 vo vykonávacom nariadení a ide o tieto technológie:

— solárne technológie vrátane fotovoltických, solárnych tepelných elektrických a solárnych tepelných technológií,

— veterné technológie na pevnine a technológie výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori,

— technológie tepelných čerpadiel a technológie geotermálnej energie,

— vodíkové technológie vrátane elektrolyzérov a palivových článkov, ak sa používajú na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov,

— udržateľné bioplynové a biometánové technológie,

— technológie využívajúce udržateľné alternatívne palivá, ktoré sú technológiami využívajúcimi palivá z obnoviteľných zdrojov.

Z technológií uvedených v článku 4 ods. 1 písm. a) až j) aktu o emisne neutrálnom priemysle sa **za technológie výroby energie z obnoviteľných zdrojov** nepovažujú, a preto nepatria do rozsahu pôsobnosti článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle, tieto technológie: c) batériové technológie a technológie uskladňovania energie ([11]); g) technológie zachytávania a ukladania uhlíka; h) technológie elektrizačných sústav vrátane technológií elektrického nabíjania v doprave a technológií na digitalizáciu siete; i) technológie na výrobu energie z jadrového štiepenia vrátane technológií jadrového palivového cyklu.

„**Vodíkové technológie**“, ako sú elektrolyzéry a palivové články, sú neutrálne, pokiaľ ide o to, či vodík, ktorý vyrábajú, je alebo nie je obnoviteľným zdrojom energie. Vodíkové technológie teda patria do rozsahu pôsobnosti článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle len vtedy, keď sa používajú na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. To však neznamená, že členské štáty nemôžu uplatňovať článok 26 na aukcie na podporu vodíkových technológií, ktoré možno

([7]) Smernica 2009/81/ES, smernica 2014/23/EÚ, smernica 2014/24/EÚ alebo smernica 2014/25/EÚ (Ú. v. EÚ L 216, 20.8.2009, s. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

([8]) Zástupný odkaz na usmernenie k článku 25 aktu o emisne neutrálnom priemysle.

([9]) Oznámenie Komisie – Usmernenie k vykonávaniu článku 28 nariadenia (EÚ) 2024/1735 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (akt o emisne neutrálnom priemysle), (Ú. v. EÚ C, C/2026/123, 7.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/123/oj).

([10]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

([11]) Treba poznamenať, že batériové technológie a technológie uskladňovania energie možno napriek tomu podporiť uplatnením kritéria integrácie energetického systému.

použiť aj na výrobu vodíka, ktorý nie je obnoviteľný podľa smernice o obnoviteľných zdrojoch energie. Na účely výpočtu minimálnej prahovej hodnoty aukčného objemu, na ktorý sa musia uplatniť požiadavky podľa článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle, sa však vodík, ktorý nie je obnoviteľného pôvodu, nemôže brať do úvahy. „**Udržateľné alternatívne palivá**“, ako sa vymedzujú v článku 3 bode 7 aktu o emisne neutrálnom priemysle, sú udržateľné letecké palivá, syntetické nízkouhlíkové letecké palivá alebo vodík pre letectvo v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 7, 13 alebo 17 nariadenia (EÚ) 2023/2405 určené pre odvetvie letectva alebo palivá určené pre odvetvie námornej dopravy identifikované v súlade s článkom 10 ods. 1 a 2 nariadenia (EÚ) 2023/1805. Keďže toto vymedzenie zahŕňa palivá z neobnoviteľného zdroja energie, treba objasniť, že do rozsahu pôsobnosti článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle patria len technológie využívajúce udržateľné alternatívne palivá používané na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. Udržateľnými alternatívnymi palivami, ktoré sú tiež obnoviteľné a patria do daného rozsahu pôsobnosti, sú teda tieto palivá: biopalivá a palivá z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu (ďalej len „RFNBO“) používané v letectve a biopalivá, bioplyn a RFNBO používané v námornom priemysle.

Okrem toho technológie v oblasti vodnej energie, technológie biomasy, skládkového plynu a plynov z čistiarní odpadových vôd, technológie osmotickej energie a technológie v oblasti energie z okolitého prostredia iné ako tepelné čerpadlá nepatria do rozsahu pôsobnosti článku 26, pretože nie sú uvedené v článku 4 ods. 1 písm. a) až j) aktu o emisne neutrálnom priemysle.

Aukcie týkajúce sa viacerých technológií (t. j. aukcie na zavádzanie viacerých technológií) patria do rozsahu pôsobnosti článku 26, ak aspoň jedna z technológií, ktoré patria do rozsahu aukcie, je technológiou výroby energie z obnoviteľných zdrojov, na ktorú sa vzťahuje uvedený článok. V prípade aukcií týkajúcich sa viacerých technológií, ktoré všetky patria do rozsahu pôsobnosti článku 26 (napr. veterné technológie a solárne fotovoltické technológie), sa ustanovenia článku 26 vzťahujú na všetky technológie. Pokiaľ ide o aukcie, v prípade ktorých do rozsahu pôsobnosti článku 26 patrí len jedna alebo viacero oprávnených technológií (napr. solárna fotovoltická technológia kombinovaná s uskladňovaním), sa článok 26 vzťahuje len na komponent na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. Pri kontrole splnenia povinností podľa článku 26 sa preto započítava len kapacita v rámci aukcie určená pre technológiu výroby energie z obnoviteľných zdrojov. Členské štáty sa však môžu rozhodnúť rozšíriť uplatňovanie necenových kritérií na komponent na uskladňovanie energie. Hoci batériové technológie a technológie uskladňovania energie nepatria priamo do rozsahu pôsobnosti článku 26, členské štáty môžu aj tak podporiť ich zavádzanie uplatnením kritéria integrácie energetického systému spomedzi možností uvedených v rámci úvah o udržateľnosti;

2. *Aspoň 30 % objemu obchodovaného formou aukcie ročne na členský štát alebo aspoň na 6 GW ročne na členský štát na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov*

Objem obchodovaný formou aukcie sa meria na základe kapacity zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov alebo výroby týmito zariadeniami, ktoré sa majú podporiť prostredníctvom aukcií. Prahová hodnota 30 % by sa mala vypočítať s použitím podobnej metriky pre celkový objem obchodovaný formou aukcie bez ohľadu na to, či je založený na kapacite alebo výrobe, a počíta sa z celkového objemu obchodovaného formou aukcie v rámci všetkých technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov (t. j. nie osobitne pre každú technológiu výroby energie z obnoviteľných zdrojov).

Výrazom „ročne“ sa rozumejú kalendárne roky, čo znamená, že členské štáty budú musieť zabezpečiť, aby aspoň 30 % objemu obchodovaného formou aukcie na členský štát v každom kalendárnom roku počnúc rokom 2026 (alebo alternatívne aspoň 6 gigawattov obchodovaných formou aukcie ročne) spĺňalo požiadavky uvedené v článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle. Relevantným dátumom pre výpočet objemu obchodovaného formou aukcie ročne je dátum uverejnenia aukcie, nie dátum zadania zákazky. Ak sa napríklad aukcia uverejní v novembri 2026 a výsledky aukcie sa oznámia v máji 2027, objem aukcie sa započítava do roku, v ktorom bola aukcia uverejnená, čo je v tomto prípade kalendárny rok 2026.

To, či aukcia patrí do rozsahu pôsobnosti článku 26, závisí od účelu aukcie. Článok 26 sa vzťahuje na aukcie, ako sa vymedzujú v článku 3 bode 27 aktu o emisne neutrálnom priemysle, t. j. na tie, ktoré sú navrhnuté ako mechanizmus verejnej súťaže na podporu výroby alebo spotreby energie z obnoviteľných zdrojov, na ktorý sa nevzťahujú smernice o verejnom obstarávaní ([12]). Aukcie, na ktoré sa toto vymedzenie nevzťahuje, t. j. aukcie, ktoré sa obmedzujú na udelenie licencie alebo koncesného práva na využívanie morského dna bez podpory výroby alebo spotreby energie z obnoviteľných zdrojov, sú z rozsahu pôsobnosti článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle vylúčené. Platí to aj v prípade členských štátov, ktoré najprv uskutočnia aukciu týkajúcu sa udelenia práv na prenájom a rozvoj a následne uskutočnia aukciu týkajúcu sa poskytnutia finančnej podpory.

([12]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES alebo smernica 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ alebo 2014/25/EÚ.

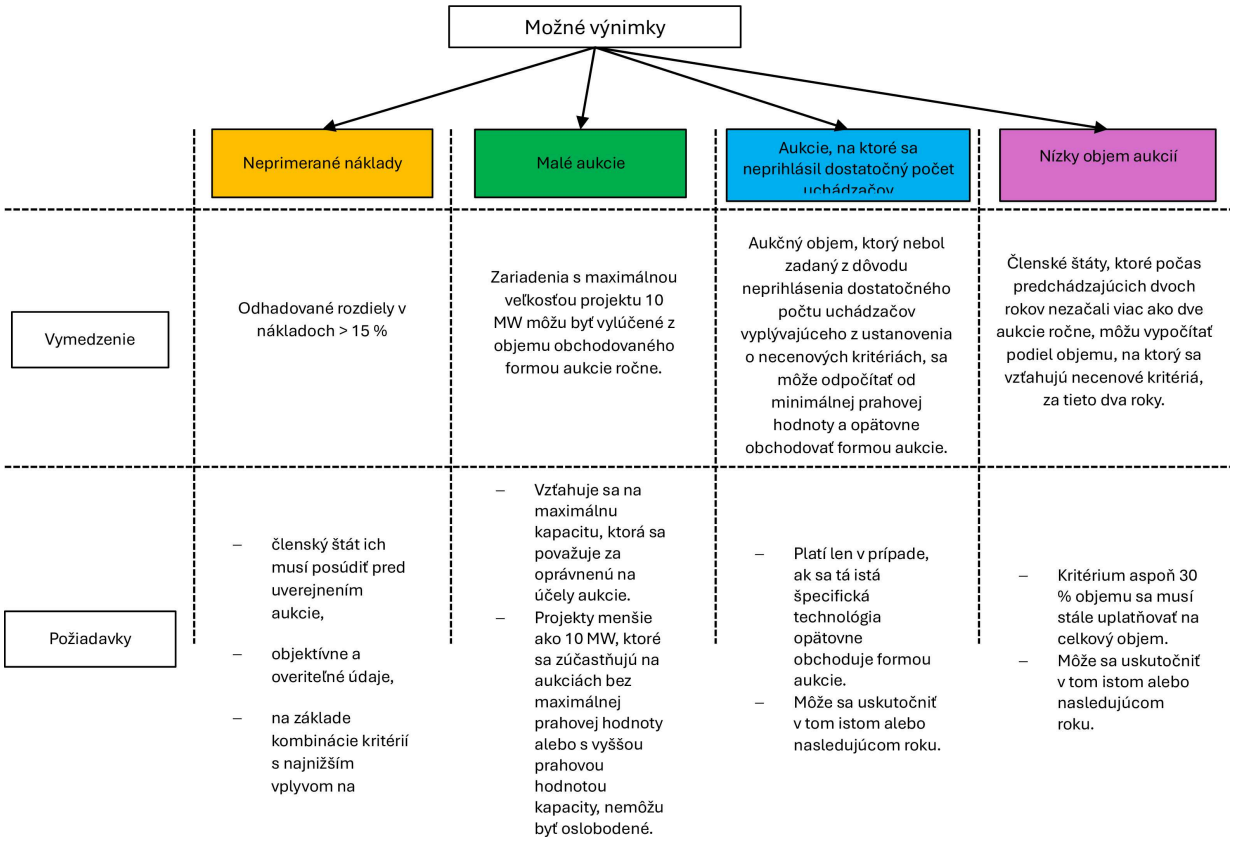
Pri podpore emisne neutrálnych technológií nemožno tie isté náklady podporiť dvakrát. Situácia, keď by sa uplatňoval článok 26 aj článok 28 aktu o emisne neutrálnom priemysle, preto nemôže nastať ([13]).

2.2. Výnimky a osobitné ustanovenia

V článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa členským štátom poskytuje flexibilita oslobodiť určité aukcie od povinnosti zahrnúť necenové kritériá a vylúčiť tieto aukcie z výpočtu objemov obchodovaných formou aukcie ročne na členský štát, a to s cieľom, aby sa za určitých podmienok vypočítala povinnosť týkajúca sa 30 % objemu alebo 6 GW uvedená v článku 26 ods. 7. Tieto podmienky sú opísané v článku 26 ods. 5, 10 a 11 aktu o emisne neutrálnom priemysle a zhrnuté na obrázku č. 1.

Obrázok č. 1

Zhrnutie výnimiek

([13]) Ak členský štát poskytuje investičnú alebo prevádzkovú pomoc na fotovoltické zariadenia prostredníctvom aukcie, v článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa umožňuje použiť kritériá podľa aktu o emisne neutrálnom priemysle ako:
— kritéria oprávnenosti alebo
— kritériá na vyhodnotenie ponúk (t. j. udeliť viac bodov projektom, ktoré v aukcii spĺňajú kritériá podľa aktu o emisne neutrálnom priemysle).
Napríklad v prípade podpory poskytnutej na fotovoltiku nemožno tie isté oprávnené náklady (náklady na obstaranie fotovoltiky) podporiť prostredníctvom iného podporného opatrenia. Fotovoltiku preto nemožno podporiť prostredníctvom samostatného opatrenia investičnej pomoci (napríklad prostredníctvom dodatočnej finančnej kompenzácie podľa článku 28 aktu o emisne neutrálnom priemysle).
Ak členský štát poskytne investičnú pomoc na obstaranie fotovoltiky mimo aukcie (napr. na základe intenzity pomoci), článok 28 aktu o emisne neutrálnom priemysle umožňuje:
— použitie necenových kritérií ako kritérií oprávnenosti alebo
— poskytnutie dodatočnej finančnej kompenzácie na fotovoltiku, ktorá je v súlade s aktom o emisne neutrálnom priemysle, v rámci limitov intenzity pomoci podľa príslušných pravidiel štátnej pomoci. Tieto limity intenzity pomoci sa určujú podľa uplatniteľných ustanovení všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, rámca štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle alebo Usmernení o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky.
Tie isté oprávnené náklady nemožno podporiť v rámci viac než jedného podporného opatrenia. To znamená, že fotovoltika, na ktorú bola poskytnutá investičná pomoc mimo aukcie (napríklad prostredníctvom dodatočnej finančnej kompenzácie podľa článku 28 aktu o emisne neutrálnom priemysle), nemôže získať podporu na tie isté oprávnené náklady (náklady na obstaranie fotovoltiky) v rámci iného podporného opatrenia, pri ktorom by sa pomoc poskytla napríklad prostredníctvom aukcie (bez ohľadu na to, či aukcia patrí do rozsahu pôsobnosti článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle).
Ak je podpora poskytnutá, nie je preto možné, aby sa uplatňoval článok 26 a zároveň článok 28 aktu o emisne neutrálnom priemysle.

2.2.1. *Neprimerané náklady na aukciu*

V článku 26 ods. 5 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa uvádza, že členské štáty by nemali byť povinné zahrnúť do svojich aukcií necenové kritériá uvedené v odseku 1, ak by ich uplatňovanie viedlo k neprimeraným nákladom.

Podľa tohto ustanovenia možno odhadované rozdiely v nákladoch vyššie ako 15 % za aukciu považovať za neprimerané.

Treba objasniť, že pojmom „odhadované rozdiely v nákladoch“ sa nerozumejú rozdiely v nákladoch na špecifické technológie obchodované formou aukcie – ako sú konečné výrobky alebo komponenty –, ale náklady na aukciu, t. j. náklady, ktoré vznikli členskému štátu v dôsledku uplatnenia necenových kritérií, a to buď z hľadiska vyššej podpory poskytnutej víťazom aukcie, alebo z hľadiska nižších príjmov vyplývajúcich z aukcie. Členský štát musí neprimerané náklady posúdiť pred uverejnením aukcie. To možno preukázať len vtedy, ak členský štát poskytne objektívne a overiteľné údaje, ktoré preukazujú, že uplatňovanie týchto necenových kritérií by viedlo k rozdielom v nákladoch vyšším ako 15 % medzi aukciou na danú technológiu uskutočnenou s použitím týchto necenových kritérií a aukciou na danú technológiu uskutočnenou bez použitia necenových kritérií. Pojmom „objektívne a overiteľné údaje“ sa rozumie, že na účely uplatnenia tohto ustanovenia by členské štáty museli poskytnúť údaje založené na presnej analýze trhu, z ktorých by vyplývalo, že uplatnením kritérií by sa zvýšili náklady na ponukové projekty na takú úroveň, ktorá by viedla k neprimeraným nákladom v porovnaní s kontrafaktuálnou analýzou nákladov, ak by sa necenové kritériá podľa článku 26 neuplatnili. Ako referencia by sa mohli použiť náklady na posledné aukcie, pričom by sa zohľadnili ďalšie faktory, ako je inflácia, náklady na kapitál alebo obmedzenia dodávateľského reťazca, ktoré by takisto mohli mať vplyv na náklady na aukciu. Údaje musia byť overiteľné v tom zmysle, že zainteresované strany musia byť informované o analýze vykonanej členským štátom a podkladové údaje musia byť sprístupnené zainteresovaným stranám.

Keďže členské štáty majú pri uplatňovaní necenových kritérií určitú mieru flexibility – vrátane napríklad možnosti uplatniť niektoré z nich ako kritériá na vyhodnotenie ponúk a priradiť týmto kritériám nízku váhu –, odhad rozdielu v nákladoch musí byť založený na kombinácii a nastavení kritérií, ktoré majú čo najnižší vplyv na náklady. Ak táto najnižšia úroveň uplatňovania kritérií vedie k odhadovaným rozdielom v nákladoch vyšším ako 15 %, členské štáty sa môžu rozhodnúť neuplatňovať necenové kritériá uvedené v článku 26.

2.2.2. *Výnimka pre malé aukcie*

V článku 26 ods. 10 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa umožňuje, aby sa aukcie týkajúce sa zariadení s maximálnou veľkosťou projektu 10 MW vylúčili z výpočtu objemov obchodovaných formou aukcie ročne na členský štát s cieľom vypočítať povinnosť týkajúcu sa 30 % objemu alebo 6 GW uvedenú v článku 26 ods. 7. Malé členské štáty často dostávajú ponuky len na malé projekty, a to z dôvodu obmedzenej dostupnosti pozemkov. Cieľom tohto ustanovenia je preto zabrániť tomu, aby malé projekty, ktoré často realizujú mikropodniky alebo malé či stredné podniky, boli nadmerne zaťažené povinnosťou uplatňovať kritériá, ktoré by nemuseli byť schopné splniť.

Prahová hodnota 10 MW sa nevzťahuje na maximálny celkový aukčný objem, ale na maximálnu kapacitu projektov, ktoré sa považujú za oprávnené v rámci aukcie. To znamená, že projekty s kapacitou nižšou ako 10 MW, ktoré sa zúčastňujú na aukcii bez maximálnej prahovej hodnoty kapacity alebo s vyššou prahovou hodnotou kapacity, nemôžu byť oslobodené od uplatňovania necenových kritérií podľa článku 26.

2.2.3. *Výnimka pre aukcie, na ktoré sa neprihlásil dostatočný počet uchádzačov*

V článku 26 ods. 10 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa takisto stanovuje výnimka v prípade aukcií, na ktoré sa neprihlásil dostatočný počet uchádzačov. V prípade aukcií týkajúcich sa špecifickej technológie, na ktoré sa uplatnili necenové kritériá a na ktoré sa neprihlásil dostatočný počet uchádzačov, môže byť podiel aukčného objemu, na ktorý sa neprihlásil dostatočný počet uchádzačov, vylúčený z uplatňovania ustanovení o necenových kritériách.

Aukcia je aukciou, na ktorú sa neprihlásil dostatočný počet uchádzačov, ak ponuky predložené na túto aukciu pokrývajú objem, ktorý je nižší ako celkový objem kapacity obchodovanej formou aukcie. V praxi to znamená, že nezadaný aukčný objem sa môže odpočítať od výpočtov povinnej minimálnej prahovej hodnoty vo výške 30 % objemu (alebo 6 GW) obchodovaného formou aukcie ročne na členský štát, ako sa stanovuje v článku 26 ods. 7, a môže sa opätovne obchodovať formou aukcie v tom istom roku alebo v nasledujúcom roku. To však platí len v prípade, že sa formou aukcie opätovne obchoduje tá istá špecifická technológia. Napríklad objem aukcie týkajúcej sa veternej technológie na mori, na ktorú sa neprihlásil dostatočný počet uchádzačov, možno vylúčiť z výpočtu 30 % prahovej hodnoty len tak, že sa tento objem odpočíta od inej následnej aukcie týkajúcej sa veternej technológie na mori.

Ak napríklad členský štát v roku 2026 obchoduje formou aukcie celkový objem vo výške 1 GW, minimálne 300 MW musí byť v súlade s ustanoveniami aktu o emisne neutrálnom priemysle. Ak sa v roku 2026 neprihlási dostatočný počet uchádzačov na 100 MW, tento objem môže byť kedykoľvek opätovne obchodovaný formou aukcie bez toho, aby prispel k celkovému aukčnému objemu. Napríklad, ak sa v roku 2027 obchoduje formou aukcie objem 1 GW, minimálne 270 MW musí byť v súlade s aktom o emisne neutrálnom priemysle (t. j. 30 % z 900 MW po odpočítaní 100 MW z roku 2026, na ktoré sa neprihlásil dostatočný počet uchádzačov).

2.2.4. *Výnimka pre nízky objem aukcií*

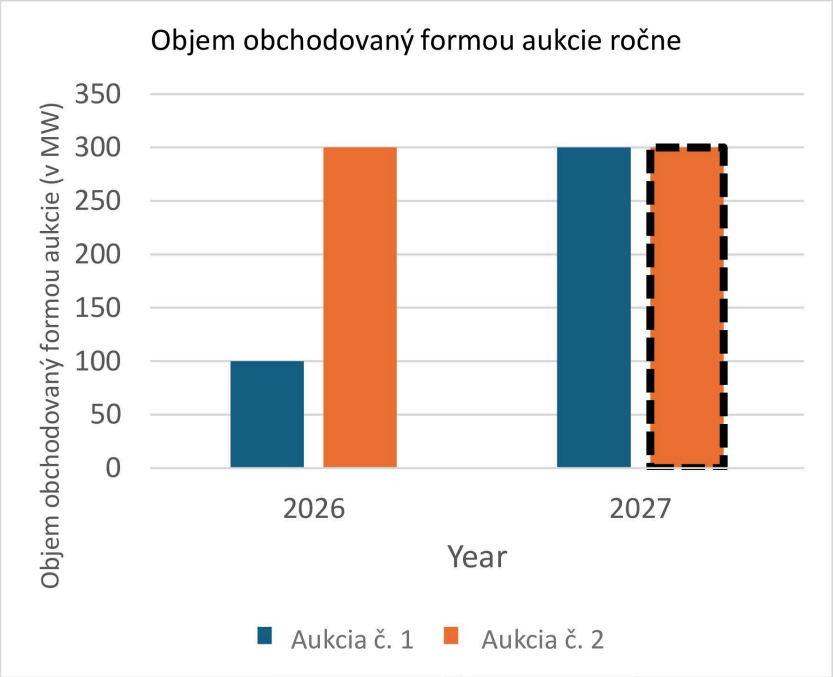
S cieľom uľahčiť členským štátom s nízkym objemom aukcií vykonávanie povinnosti uplatňovať necenové kritériá sa v článku 26 ods. 11 aktu o emisne neutrálnom priemysle poskytuje flexibilita, pokiaľ ide o časovú pôsobnosť povinnej prahovej hodnoty 30 %. Hoci povinnosť stanoviť necenové kritériá sa zvyčajne vzťahuje na 30 % objemov obchodovaných formou aukcie ročne, členské štáty, ktoré za predchádzajúce dva roky nespustili viac ako dve aukcie ročne, môžu vypočítať podiel aukcií, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia o necenových kritériách, počas tohto dvojročného obdobia namiesto jednoročného obdobia. To napríklad znamená, že členské štáty, na ktoré sa vzťahuje toto osobitné pravidlo, sa môžu rozhodnúť uplatňovať necenové kritériá uvedené v článku 26 nie na aukcie uverejnené v danom roku, ale len na aukcie uverejnené až v nasledujúcom roku, alebo uplatňovať necenové kritériá na podiel nižší ako 30 % aukčného objemu v danom roku a na vyšší podiel v nasledujúcom roku za predpokladu, že sa kritériá uplatňujú na 30 % celkového objemu obchodovaného formou aukcie v dvojročnom období. V nasledujúcej tabuľke sa uvádza konkrétny príklad:

Aukcie (2026 a 2027)	Rok	Objem obchodovaný formou aukcie
Aukcia č. 1	2026	100 MW
Aukcia č. 2	2026	300 MW
Aukcia č. 3	2027	300 MW
Aukcia č. 4	2027	300 MW
Spolu		1 000 MW/1 GW

Minimálny objem obchodovaný formou aukcie, ktorý musí byť v súlade s ustanoveniami článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle, je preto: 30 % z 1 000 MW = 300 MW. To znamená, že ak aukcia č. 4 v roku 2027 spĺňa požiadavky aktu o emisne neutrálnom priemysle, minimálna prahová hodnota pre aukcie, ktoré sú v súlade s aktom o emisne neutrálnom priemysle, je splnená.

Obrázok č. 2

Rozdelenie aukcií s nízkou hodnotou

Celkový objem za obdobie dvoch rokov = 100 + 300 + 300 + 300 = 1 000 MW/1 GW.

Minimálny objem, ktorý musí byť v súlade s ustanoveniami aktu o emisne neutrálnom priemysle, = 30 % z 1 000 MW = 300 MW.

Ak druhá aukcia v roku 2027 (načrtnutá) spĺňa požiadavky aktu o emisne neutrálnom priemysle, minimálna prahová hodnota pre aukcie, ktoré sú v súlade s aktom o emisne neutrálnom priemysle, je teda splnená.

3. NÁVRH AUKCIÍ VRÁTANE NECENOVÝCH KRITÉRIÍ

V článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa stanovujú pravidlá pre navrhovanie aukcií na zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie. Zavádza sa ním požiadavka, aby sa pri navrhovaní vnútroštátnych aukcií uplatňovali určité necenové kritériá – ako predbežné kvalifikačné kritériá, kritériá na vyhodnotenie ponúk alebo kombinácia oboch.

— **Predbežné kvalifikačné kritériá** sú minimálne požiadavky, ktoré musí potenciálny uchádzač splniť, aby bol oprávnený zúčastniť sa na aukcii alebo ponukovom konaní. Predbežné kvalifikačné kritériá sú teda kritériom splnenia/nesplnenia podmienok a ako také môžu slúžiť ako silný nástroj výberu s cieľom zabezpečiť, aby sa pri hodnotení ďalej posudzovali len uchádzači, ktorí spĺňajú predbežné kvalifikačné kritériá.

— **Kritériá na vyhodnotenie ponúk** sú kritériá, ktoré sa používajú na vyhodnotenie a porovnanie predložených ponúk a slúžia ako základ na výber víťaznej ponuky.

— Použiť sa môže aj **kombinácia predbežných kvalifikačných kritérií a kritérií na vyhodnotenie ponúk**, napr. uplatnenie niektorých požiadaviek konkrétneho kritéria ako predbežných kvalifikačných kritérií a iných požiadaviek ako kritérií na vyhodnotenie ponúk.

V článku 26 ods. 1 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa od členských štátov vyžaduje, aby do návrhu svojich aukcií zahrnuli tieto kritériá:

„a) ***predbežné kvalifikačné kritériá*** *týkajúce sa: i) zodpovedného obchodného správania; ii) kybernetickej bezpečnosti a bezpečnosti údajov a iii) schopnosti realizovať projekt v plnej miere a včas;*

b) ***predbežné kvalifikačné kritériá alebo kritériá na vyhodnotenie ponúk na účely posúdenia*** *príspevku aukcie k udržateľnosti a odolnosti…“.*

Obrázok č. 3

Predbežné kvalifikačné kritériá a kritériá na vyhodnotenie ponúk

Tri necenové kritériá uvedené v písmene a) – zodpovedné obchodné správanie, kybernetická bezpečnosť a bezpečnosť údajov a schopnosť realizovať projekt v plnej miere a včas – musia byť preto zahrnuté do návrhu aukcie ako predbežné kvalifikačné kritériá. Na druhej strane majú členské štáty možnosť flexibilne stanoviť povinné necenové kritériá týkajúce sa odolnosti a udržateľnosti ako predbežné kvalifikačné kritériá, kritériá na vyhodnotenie ponúk alebo ako kombináciu oboch (príklad sa uvádza v oddiele 4.4). To poskytuje orgánom verejnej moci flexibilitu prispôsobiť návrh aukcie a návrh necenových kritérií ich špecifickým požiadavkám.

V súlade s článkom 26 ods. 2 posledným pododsekom môžu členské štáty používať ďalšie necenové kritériá nad rámec tých, ktoré sú uvedené v článku 26 ods. 2.

Členské štáty pri uplatňovaní necenových kritérií podľa článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle dodržiavajú ustanovenia uvedeného článku a špecifikácie týchto kritérií stanovené vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2025/1176. Členské štáty sa nesmú odchýliť od uplatňovania požiadaviek stanovených vo vykonávacom nariadení, pokiaľ to nie je výslovne povolené, a necenové kritériá stanovené v ich aukciách musia spĺňať tieto požiadavky.

Napríklad pri uplatňovaní kritéria odolnosti by členské štáty nemali ukladať prísnejšie požiadavky na odolnosť, ako sú požiadavky stanovené vo vykonávacom nariadení. Keďže v článku 7 vykonávacieho nariadenia sa v prípade fotovoltických technológií vyžaduje na splnenie kritéria odolnosti, aby aspoň štyri hlavné špecifické komponenty podľa výberu uchádzačov ([14]) nepochádzali z tretej krajiny, od ktorej je EÚ závislá, členské štáty nemôžu túto požiadavku zmeniť na tri alebo päť hlavných špecifických komponentov. Ak sa však odolnosť uplatňuje ako kritérium na vyhodnotenie ponúk, členské štáty majú možnosť v súlade s odôvodnením 9 vykonávacieho nariadenia udeliť dodatočné body [navyše k bodom, ktoré sa udelia, ak sú splnené minimálne požiadavky uvedené v článku 7 ods. 1 prvého pododseku písm. a) až f)] za presiahnutie minimálnych požiadaviek na odolnosť. To však neumožňuje žiadnu úpravu necenových kritérií odolnosti uvedených a špecifikovaných vo vykonávacom nariadení.

([14]) V rámci zoznamu konečných výrobkov a hlavných špecifických komponentov stanoveného vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2025/1178.

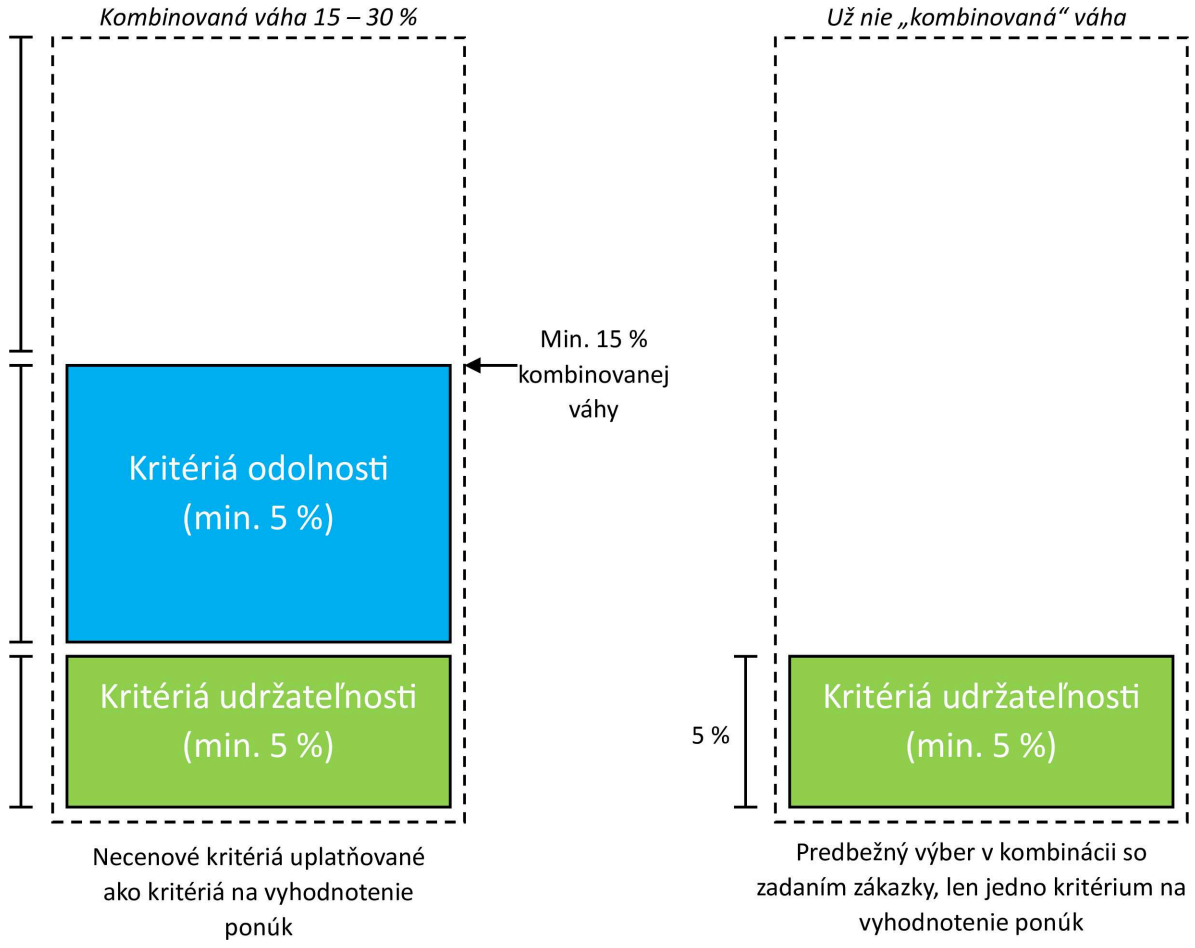
Ako bolo vysvetlené v odôvodnení 9 vykonávacieho nariadenia, „[p]ri rozhodovaní o tom, či sa má odolnosť uplatniť na emisne neutrálne technológie alebo ich hlavné špecifické komponenty ako predbežné kvalifikačné kritérium alebo kritérium na vyhodnotenie ponúk, by príslušné orgány mali zohľadniť úroveň závislosti Únie od tretej krajiny v súvislosti s danou emisne neutrálnou technológiou alebo jej hlavným špecifickým komponentom, dostupnosť alternatívnych zdrojov dodávok a vplyv, ktorý by uplatnenie odolnosti ako predbežného kvalifikačného kritéria namiesto kritéria na vyhodnotenie ponúk mohlo mať na dodávku daného hlavného špecifického komponentu“. S cieľom zabezpečiť, aby sa tieto aspekty primerane zohľadnili v koncepcii aukcie, by členské štáty mali zabrániť negatívnym vplyvom na konkurencieschopnosť ponukového konania a mali by vymedziť a vyhodnotiť kritériá objektívnym, transparentným a nediskriminačným spôsobom, ktorý nevedie k neprimeranému zvýšeniu nákladov. Mohlo by k tomu dôjsť napríklad vtedy, keď necenové kritérium uplatnené ako predbežné kvalifikačné kritérium obmedzuje počet dodávateľov, pretože zo špecifikácií necenového kritéria sú vylúčení dodávatelia, v prípade ktorých je súlad s takýmto kritériom obzvlášť zložitý alebo nákladný, napríklad z dôvodu technických vlastností predmetného konečného výrobku emisne neutrálnych technológií. V týchto prípadoch by členské štáty mali zvážiť použitie kritéria na vyhodnotenie ponúk, a nie predbežného kvalifikačného kritéria, alebo ak sa použije predbežné kvalifikačné kritérium, formulovať ho tak, aby sa zabezpečila široká účasť dodávateľov.

Váha necenových kritérií ako kritérií na vyhodnotenie ponúk

V článku 26 ods. 4 sa stanovuje, že „[k]eď sa uplatňujú ako kritériá na vyhodnotenie ponúk, členské štáty priradia každému z kritérií na posúdenie príspevku aukcie k udržateľnosti a odolnosti minimálnu váhu 5 % a kombinovanú váhu 15 % až 30 % kritérií na vyhodnotenie ponúk.“ To znamená, že ak sa ako kritériá na vyhodnotenie ponúk uplatňujú necenové kritériá, ich minimálna váha by mala byť 15 % celkovo a 5 % pre každé kritérium. Napríklad členský štát, ktorý uplatňuje kritériá odolnosti a environmentálnej udržateľnosti ako kritériá na vyhodnotenie ponúk v rámci aukcie, by im mohol priradiť kombinovanú váhu 15 % (napr. 5 % za environmentálnu udržateľnosť a 10 % za odolnosť). Ak členský štát kombinuje predbežné kvalifikačné kritériá a kritériá na vyhodnotenie ponúk a ako kritérium na vyhodnotenie ponúk použije len jedno necenové kritérium (napr. inováciu ako predbežné kvalifikačné kritérium a odolnosť ako kritérium na vyhodnotenie ponúk), necenové kritérium na vyhodnotenie ponúk by malo mať minimálnu váhu 5 %.

Obrázok č. 4

Váhy necenových kritérií

Tým nie je dotknutá možnosť priradiť vyššiu váhu necenovým kritériám na vyhodnotenie ponúk, ak aukcia nezahŕňa žiadnu štátnu pomoc ([15]). Možnosť použitia necenových kritérií v prípade, že aukcia zahŕňa štátnu pomoc, je výslovne uznaná v pravidlách štátnej pomoci (Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky a rámec štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle) ([16]). Ďalšie usmernenie sa uvádza v usmernení o koncepcii aukcií pre energiu z obnoviteľných zdrojov ([17]). Ak aukcia zahŕňa štátnu pomoc, váha necenových kritérií na vyhodnotenie ponúk musí byť v súlade s akýmkoľvek limitom pre necenové kritériá stanoveným podľa pravidiel štátnej pomoci. Váha 30 % pre necenové kritériá uvedená v článku 26 ods. 4 je zosúladená s Usmerneniami o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022 ([18]) a s rámcom štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle z roku 2025 ([19]), v ktorých sa stanovuje maximálna váha 30 % pre necenové kritériá v aukciách zahŕňajúcich štátnu pomoc. Príkladom aukcií zahŕňajúcich štátnu pomoc sú dvojsmerné rozdielové zmluvy.

4. **ŠPECIFIKÁCIA A POSÚDENIE NECENOVÝCH KRITÉRIÍ**

Vo vykonávacom nariadení sa ďalej špecifikujú necenové kritériá stanovené v akte o emisne neutrálnom priemysle s cieľom čo najviac harmonizovať ich návrh a uplatňovanie v aukciách energie z obnoviteľných zdrojov v celej EÚ. To prispieva k znižovaniu transakčných nákladov, zabezpečeniu právnej istoty a predchádzaniu fragmentácii vnútorného trhu, pričom členským štátom to stále umožňuje flexibilne prispôsobovať kritériá svojim vnútroštátnym aukčným systémom a politickým cieľom. Úplná harmonizácia však nebola možná vo všetkých prípadoch. Vo vykonávacom nariadení sú rozpracované napríklad niektoré kritériá environmentálnej udržateľnosti, ktoré môžu členské štáty uplatňovať v aukciách, a to bez toho, aby ich úplne harmonizovali. Okrem toho môžu členské štáty naďalej uplatňovať iné kritériá súvisiace s environmentálnou udržateľnosťou, ako sú kritériá stanovené vo vykonávacom nariadení.

Návrh a uplatňovanie necenových kritérií možno zosúladiť aj inak ako prostredníctvom regulačnej harmonizácie, t. j. koordináciou medzi členskými štátmi, a to aj prostredníctvom platformy aktu o emisne neutrálnom priemysle. To je dôležité v záujme zabezpečenia jednotného uplatňovania necenových kritérií, zabránenia fragmentácii trhu a poskytnutia jasných signálov zainteresovaným stranám.

Každé necenové kritérium by sa malo posudzovať a bodovo hodnotiť nezávisle, čím sa zabezpečí objektívne hodnotenie ponúk.

([15]) To je možné len vtedy, ak zahrnutie tejto vyššej váhy pre necenové kritériá nevedie k preklasifikovaniu opatrenia, ktoré „nepredstavuje pomoc“, na opatrenie štátnej pomoci v súlade s oznámením Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 262, 19.7.2016, s. 1).

([16]) Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky, body 49 a 50, a rámec štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle, bod 15 písm. d):
Pre podporné schémy schválené podľa Usmernení o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky: „Podmienky účasti uplatnené pri zoradení ponúk [ak je poskytnutá štátna pomoc] a napokon pri pridelení pomoci v súťažnom ponukovom konaní by mali byť vo všeobecnosti postavené na priamom alebo nepriamom vzťahu medzi prínosom k hlavným cieľom opatrenia a výškou pomoci, o ktorú žiadateľ žiada. Môže sa to vyjadriť napríklad ako pomoc na jednotku ochrany životného prostredia alebo pomoc na jednotku energie. Môže byť takisto vhodné zahrnúť ďalšie podmienky účasti, ktoré sú v priamom či nepriamom vzťahu k hlavným cieľom opatrenia. V takých prípadoch tieto ďalšie podmienky nesmú tvoriť viac ako 30 % váhy všetkých podmienok účasti. Členský štát musí navrhovaný prístup odôvodniť a zabezpečiť jeho vhodnosť pre sledované ciele.“
Pre podporné schémy schválené podľa rámca štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle: *„‚súťažné ponukové konanie‘ je ponukové konanie, ktoré spĺňa všetky tieto podmienky: i) je otvorené, jasné, transparentné a nediskriminačné, založené na objektívnych kritériách, vymedzené ex ante v súlade s cieľom opatrenia a minimalizuje riziko strategických ponúk; ii) spĺňa aspoň 70 % z celkových podmienok účasti použitých na zoradenie ponúk vymedzených z hľadiska pomoci na jednotku ochrany životného prostredia (ako je pomoc na jednotku referenčného energetického výstupu alebo inštalovaného výkonu, alebo služby flexibility poskytovanej podľa oddielu 4, prípadne suma v EUR za tonu zníženého CO_2, alebo pomoc na jednotku ušetrenej energie podľa oddielu 5);…“.*

([17]) Pracovný dokument útvarov Komisie, Usmernenie pre členské štáty týkajúce sa koncepcie aukcií pre energiu z obnoviteľných zdrojov – sprievodný dokument k odporúčaniu Komisie o koncepcii aukcií pre energiu z obnoviteľných zdrojov [C(2024) 2650].

([18]) Oznámenie Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022 (Ú. v. EÚ C 80, 18.2.2022, s. 1).

([19]) Oznámenie Komisie, Rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu Dohody o čistom priemysle (Ú. v. EÚ C, C/2025/3602, 4.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3602/oj).

4.1. **Zodpovedné obchodné správanie**

Kritérium zodpovedného obchodného správania je povinným predbežným kvalifikačným kritériom. Jeho cieľom je zabezpečiť, aby činnosti vykonávané uchádzačmi boli v súlade s potrebami spoločnosti a prírody. Vychádza z príslušného rámca medzinárodných noriem. Podľa odôvodnenia 3 vykonávacieho nariadenia necenové kritérium týkajúce sa zodpovedného obchodného správania „by malo ísť nad rámec požiadaviek na náležitú starostlivosť v existujúcom práve Únie, a to vyžadovaním prijatia opatrení zameraných na základné prvky náležitej starostlivosti s ohľadom na všeobecné podnikateľské činnosti uchádzača súvisiace s aukciou“. Článok 4 vykonávacieho nariadenia má preto širší rozsah pôsobnosti ako povinnosť stanovená v článku 5 ods. 1 písm. a) až g) smernice (EÚ) 2024/1760 o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti pre širší súbor spoločností (t. j. spoločnosti, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2013/34/EÚ o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov ([20]), ako sa vymedzuje v jej článkoch 19a a 29a a ich následných zmenách), pričom v prípade spoločností, ktoré už patria do jej rozsahu pôsobnosti, sa v ňom predpokladá jej uplatňovanie (predpokladané v júli 2029). Článkom 4 vykonávacieho nariadenia sa stanovujú odlišné povinnosti v závislosti od profilu uchádzačov. Všeobecnou povinnosťou uchádzačov (s výnimkou fyzických osôb – uchádzačov, na ktorých sa nevzťahujú články 19a a 29a smernice 2013/34/EÚ, a energetických spoločenstiev) je prijať opatrenia s cieľom riešiť v rámci svojich podnikateľských činností súvisiacich s aukciou základné prvky náležitej starostlivosti stanovené v článku 5 ods. 1 písm. a) až g) smernice (EÚ) 2024/1760 o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a verejne informovať o svojom zodpovednom obchodnom správaní prostredníctvom verejného vyhlásenia, ktoré zahŕňa aspoň základné prvky uvedené v bode 61 písm. a) až e) prílohy I k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2023/2772.

V smernici (EÚ) 2024/1760 sa stanovujú uplatniteľné kritériá na účely aktu o emisne neutrálnom priemysle. Keďže v článku 4 vykonávacieho nariadenia sa dynamicky krížovo odkazuje na smernicu 2013/34/EÚ a smernicu (EÚ) 2024/1760, uplatniteľné kritériá sa automaticky zosúladia s obsahom týchto dvoch smerníc, ako sa bude vyvíjať. V smernici (EÚ) 2024/1760 zmenenej súhrnným balíkom opatrení v oblasti udržateľnosti sa určujú kritériá výkonnosti uplatniteľné na účely aktu o emisne neutrálnom priemysle a vo vzťahu ku všetkým spoločnostiam, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti aktu o emisne neutrálnom priemysle, čím sa zabezpečuje, aby nedochádzalo k žiadnej diskriminácii.

Týmito povinnosťami nie sú viazané fyzické osoby – uchádzači, na ktorých sa nevzťahujú články 19a a 29a smernice 2013/34/EÚ, a energetické spoločenstvá, ktoré predkladajú ponuky týkajúce sa projektov s kapacitou nižšou ako 10 MW. Ak však predložia ponuku týkajúcu sa projektov s kapacitou nad 10 MW, musia podať v rámci svojich podnikateľských činností súvisiacich s aukciou správy o základných prvkoch náležitej starostlivosti stanovených v bode 61 písm. c) a d) prílohy I k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2023/2772 alebo o tom informovať pomocou štandardov vykazovania informácií o udržateľnosti na dobrovoľné použitie odporúčaných na úrovni Únie, ak sú k dispozícii. Príslušné orgány však môžu rozhodnúť, že uplatnia všeobecné povinnosti aj na týchto uchádzačov (v takom prípade sa povinnosť podať správu neuplatní). Môže to byť napríklad prípad, keď sa členský štát obáva, že uchádzači môžu byť v konečnom dôsledku vlastnení alebo kontrolovaní väčšími navrhovateľmi alebo inou treťou stranou.

Ak je subjekt, ktorý predkladá ponuku, projektovým podnikom, môže splniť požiadavky na podávanie správ podľa článku 4 ods. 2 vykonávacieho nariadenia prostredníctvom konsolidovanej správy svojej materskej spoločnosti o udržateľnosti za predpokladu, že príslušné informácie týkajúce sa podnikateľských činností projektového podniku sú v tejto správe jasne identifikovateľné, aby príslušný orgán mohol overiť súlad s uplatniteľnými požiadavkami na náležitú starostlivosť. Treba však poznamenať, že povinnosť dodržiavať požiadavky na náležitú starostlivosť stanovené v článku 4 ods. 1 vykonávacieho nariadenia zostáva na samotnom projektovom podniku. Hoci materská spoločnosť môže podávať správy o činnostiach projektového podniku, nemôže nahradiť projektový podnik pri plnení všetkých prvkov náležitej starostlivosti, ako sa uvádzajú v článku 5 ods. 1 smernice (EÚ) 2024/1760. Materská spoločnosť napríklad nemôže pozastaviť plnenie zmlúv projektového podniku, ak nie je možné predísť nepriaznivým vplyvom alebo ich primerane zmierniť, ako sa uvádza v článkoch 10 a 11 smernice (EÚ) 2024/1760.

([20]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Ú. v. EÚ L 182, 29.6.2013, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

4.2. **Kybernetická bezpečnosť a bezpečnosť údajov**

Vzhľadom na rastúce kybernetickobezpečnostné riziká pre elektrizačnú sústavu sú kybernetická bezpečnosť a bezpečnosť údajov zahrnuté ako povinné predbežné kvalifikačné kritériá v článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle. Týmto necenovým kritériom by sa malo zabezpečiť, aby uchádzači vykonali opatrenia na riadenie identifikovaných kybernetickobezpečnostných rizík vrátane bezpečnostných rizík súvisiacich s dodávateľským reťazcom. Logikou článku 5 vykonávacieho nariadenia je zabezpečiť, aby sa prijal prístup založený na riadení rizík, čím sa podporí účinné vykonávanie a zároveň zníži administratívne zaťaženie členských štátov a uchádzačov.

Podľa článku 5 písm. a) vykonávacieho nariadenia sa od všetkých uchádzačov vyžaduje, aby prijali vhodné a primerané technické, prevádzkové a organizačné opatrenia, ktoré odrážajú zásady bezpečnosti už v štádiu návrhu a bezpečnosti ako štandardu, aby sa zaistila bezpečnosť siete a informačného systému zariadenia. To znamená, že členské štáty môžu v relevantných prípadoch požadovať od uchádzačov, aby zaviedli opatrenia na riadenie kybernetickobezpečnostných rizík stanovené v článku 21 ods. 2 smernice (EÚ) 2022/2555 (ďalej len „smernica NIS 2“) ([21]). Uplatňovanie požiadavky týkajúcej sa kybernetickej bezpečnosti a bezpečnosti údajov sa týka všetkých uchádzačov bez ohľadu na to, či patria do rozsahu pôsobnosti smernice NIS 2 alebo nie. Od uchádzačov, ktorí sa zúčastňujú na aukcii a nepatria do rozsahu pôsobnosti smernice NIS 2, by preto členské štáty vyžadovali, aby zaviedli opatrenia na riadenie kybernetickobezpečnostných rizík na základe zásad vyplývajúcich z tejto smernice. Na základe zásad vyplývajúcich zo smernice NIS 2 by členské štáty mali zabezpečiť, aby sa v opatreniach uvedených v článku 21 ods. 2 danej smernice zohľadňovali najnovšie, resp. relevantné európske a medzinárodné normy, ako aj náklady na vykonávanie. Pri posudzovaní primeranosti týchto opatrení sa musí náležite zohľadniť miera vystavenia uchádzača rizikám, veľkosť uchádzača a pravdepodobnosť incidentov a ich závažnosť vrátane ich spoločenského a hospodárskeho vplyvu.

Pokiaľ ide o požiadavku, že technické, prevádzkové a organizačné opatrenia na zaistenie bezpečnosti siete a informačných systémov zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov by mali odrážať zásady bezpečnosti už v štádiu návrhu, uchádzač by mal (pred vývojom siete a informačného systému použitého v zariadení vrátane softvéru) stanoviť pravidlá bezpečného vývoja siete a informačných systémov a uplatňovať ich pri internom vývoji týchto systémov alebo pri externom obstaraní vývoja systémov. Pravidlá by sa mali vzťahovať na všetky fázy životného cyklu vrátane špecifikácie, návrhu, vývoja, realizácie, údržby a testovania.

Pokiaľ ide o produkty s digitálnymi prvkami vrátane hardvéru aj softvéru, v akte o kybernetickej odolnosti [nariadenie (EÚ) 2024/2847) (ďalej len „akt o kybernetickej odolnosti“)] sa stanovujú **požiadavky kybernetickej bezpečnosti, ktorými sa vymedzuje prístup založený na bezpečnosti už v štádiu návrhu**. Výrobcovia, členské štáty a ďalšie zainteresované strany môžu nájsť príslušné informácie o vykonávaní aktu o kybernetickej odolnosti na webovom sídle Komisie ([22]) vrátane často kladených otázok ([23]). Na európskej úrovni harmonizované normy, ktoré vypracúvajú európske normalizačné organizácie (pozri Európske normy podľa aktu o kybernetickej odolnosti | STAN4CR), a pripravované usmernenie Komisie, ako aj technické usmernenia agentúry ENISA ([24]) ďalej prispejú k zavedeniu prístupu založeného na bezpečnosti už v štádiu návrhu. K ďalším zdrojom patria vnútroštátne usmernenia uverejnené členskými štátmi ([25]). Agentúra EÚ pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA) a Spoločné výskumné centrum Európskej komisie okrem toho uskutočnili mapovanie existujúcich európskych a medzinárodných noriem v rámci štúdie s názvom *Mapovanie požiadaviek aktu o kybernetickej odolnosti* ([26]).

([21]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2555 zo 14. decembra 2022 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 910/2014 a smernica (EÚ) 2018/1972 a zrušuje smernica (EÚ) 2016/1148 (smernica NIS 2) (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

([22]) https://digital-strategy.ec.europa.eu/sk/factpages/cyber-resilience-act-implementation.

([23]) https://digital-strategy.ec.europa.eu/sk/library/cyber-resilience-act-implementation-frequently-asked-questions.

([24]) https://www.enisa.europa.eu/.

([25]) https://digital-strategy.ec.europa.eu/sk/policies/cra-manufacturers.

([26]) Hernandez Ramos, J.L., Karopoulos, G., Nai Fovino, I., Spigolon, R., Sportiello, L., Steri, G., Gorniak, S., Magnabosco, P., Atoui, R., Crippa Martinez, C., *Cyber Resilence Act Requirements Standards Mapping* (Mapovanie štandardov požiadaviek aktu o kybernetickej odolnosti), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2024, https://data.europa.eu/doi/10.2760/905934, JRC137340.

Uchovávanie a spracúvanie údajov týkajúcich sa zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov mimo Európskeho hospodárskeho priestoru (ďalej len „EHP“) môže za určitých podmienok predstavovať potenciálne ohrozenie bezpečnosti zariadenia a celého systému a môže byť v rozpore s prístupom k riadeniu rizík uvedeným v článku 5 vykonávacieho nariadenia. Vo vykonávacom nariadení sa preto uvádzajú dva prípady, v ktorých musia uchádzači zabezpečiť, aby sa údaje neuchovávali alebo nespracúvali mimo EHP:

1. keď uchádzač podlieha právomoci tretej krajiny, ktorá vyžaduje, aby uchádzač poskytol informácie o zraniteľných miestach softvéru alebo hardvéru orgánom, a to aj skôr, ako sa zistí, že došlo k zneužitiu takýchto zraniteľných miest;

2. keď uchádzač podlieha právomoci tretej krajiny, z ktorej územia podľa verejného vyhlásenia v mene Únie alebo členského štátu vykonávajúceho aukciu aktéri hrozieb uskutočnili škodlivé kybernetické činnosti alebo kampane.

Členské štáty musia určiť uvedené právomoci tretích krajín na základe kritérií stanovených vo vykonávacom nariadení. V súvislosti s kritériom, že existuje verejné vyhlásenie v mene Únie, že aktéri hrozieb pôsobiaci z územia tretej krajiny uskutočnili škodlivé kybernetické činnosti alebo kampane, sa v odôvodnení 5 uvádza odkaz na súbor nástrojov kybernetickej diplomacie ([27]), ktorým je tzv. rámec pre spoločnú diplomatickú reakciu EÚ na škodlivé kybernetické činnosti vytvorený prostredníctvom záverov Rady v júni 2017 (https://www.cyber-diplomacy-toolbox.com/). V odôvodnení sa ďalej objasňuje, že členské štáty by mali zohľadniť všetky reštriktívne opatrenia uložené Úniou na reakciu na vonkajšie kybernetické útoky, a to na základe nariadenia Rady (EÚ) 2019/796 zo 17. mája 2019 ([28]). V prílohe k uvedenému nariadeniu Rady sa uvádza zoznam tretích krajín, pre ktoré bolo urobené takéto vyhlásenie. Pokiaľ ide o verejné vyhlásenia v mene členského štátu vykonávajúceho aukciu, členským štátom sa odporúča, aby sa poradili so svojimi vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za kybernetickú diplomaciu s cieľom zistiť, či boli prijaté príslušné verejné vyhlásenia, a ak áno, v súvislosti s ktorými aspektmi.

Ak je splnená jedna z týchto dvoch podmienok, uchádzači musia predložiť podrobný plán kybernetickej bezpečnosti, v ktorom uvedú technické, prevádzkové a organizačné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa údaje, ktoré sa používajú alebo vytvárajú pri ich podnikateľských činnostiach súvisiacich s aukciou, uchovávali a spracúvali v EHP a neprenášali sa mimo EHP. Táto požiadavka sa vzťahuje na údaje týkajúce sa produktov a služieb IKT použitých v projekte uchádzača, nie na všetky údaje vytvárané a uchovávané uchádzačom alebo jeho dodávateľmi v rámci rozsiahlejších činností. Údaje sa považujú za uchovávané a spracúvané v EHP, ak sa uchovávajú a spracúvajú v priestoroch uchádzača v EHP alebo na jeho serveroch v EHP. Okrem toho sa údaje uchovávané a spracúvané v cloude považujú za uchovávané a spracúvané v EHP, ak sú uchovávané a spracúvané výlučne v dátových centrách slúžiacich tomuto cloudu, ktoré sa nachádzajú v EHP. To platí aj pre zálohy a redundantné kapacity serverov, ktoré sa takisto musia nachádzať v EHP.

Ako sa stanovuje v odôvodnení 4 vykonávacieho nariadenia, zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov čelia veľkému množstvu potenciálnych kybernetickobezpečnostných rizík súvisiacich s dodávateľským reťazcom, ako sú závažné a neočakávané narušenie dodávateľského reťazca, nedostupnosť produktov, služieb alebo procesov IKT v **dodávateľskom reťazci** alebo kybernetické útoky iniciované aktérmi v dodávateľskom reťazci vrátane vysokosofistikovaných a vytrvalých zlomyseľných štátnych a kriminálnych aktérov. V článku 5 písm. c) vykonávacieho nariadenia sa preto od uchádzačov v prípade, že uchádzač závisí od dodávateľov produktov IKT používaných v zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov alebo služieb IKT súvisiacich s jeho prevádzkou, vyžaduje, aby zabezpečili a preukázali, že dodávatelia prijali opatrenia uvedené v písmene a). V dôsledku toho musia dodávatelia prijať aj vhodné a primerané technické, prevádzkové a organizačné opatrenia, ktoré odrážajú zásady bezpečnosti už v štádiu návrhu a bezpečnosti ako štandardu, aby sa zaistila bezpečnosť siete a informačných systémov zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov vrátane prípadných opatrení uvedených v článku 21 ods. 2 smernice (EÚ) 2022/2555. Okrem toho sa ustanovenia článku 5 písm. b) vykonávacieho nariadenia vzťahujú aj na dodávateľov produktov a služieb IKT, ktorí spĺňajú ktorúkoľvek z uvedených podmienok, a v takom prípade musia takisto prijať opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa údaje používané alebo vytvárané v rámci ich podnikateľských činností súvisiacich s aukciou uchovávali a spracúvali v EHP a neprenášali sa mimo EHP. Keďže dodávatelia IKT nepredkladajú ponuky priamo v aukcii a vyberá ich uchádzač, povinnosťou uchádzača bude zabezpečiť, aby každý dodávateľ IKT, ktorý spĺňa niektorú z podmienok, splnil aj túto povinnosť.

([27]) Závery Rady o rámci pre spoločnú diplomatickú reakciu EÚ na škodlivé kybernetické činnosti („súbor nástrojov kybernetickej diplomacie“), 19. júna 2017.

([28]) Nariadenie Rady (EÚ) 2019/796 zo 17. mája 2019 o reštriktívnych opatreniach proti kybernetickým útokom ohrozujúcim Úniu alebo jej členské štáty (Ú. v. EÚ L 129 I, 17.5.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/796/oj).

To sa vzťahuje na všetky produkty IKT používané v zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov alebo na služby IKT súvisiace s jeho prevádzkou. V nariadení (EÚ) 2019/881 (ďalej len „akt o kybernetickej bezpečnosti“) sú produkty IKT vymedzené ako „prvok alebo skupina prvkov siete alebo informačného systému“, zatiaľ čo služby IKT sú vymedzené ako „služba pozostávajúca úplne alebo prevažne z prenosu, ukladania, získavania alebo spracúvania informácií prostredníctvom sietí a informačných systémov“ ([29]). Neexistuje žiadny úplný a uzavretý zoznam produktov a služieb IKT, pretože sa neustále vyvíjajú.

V článku 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia sa stanovuje, že: „[p]lnenie kritérií uvedených v článku 5 sa posudzuje tak, že sa od uchádzačov vyžaduje, aby predložili plán kybernetickej bezpečnosti ponukového projektu a aby ho počas realizácie projektu pravidelne aktualizovali.“ Konkrétne požiadavky na plán kybernetickej bezpečnosti, ktorý sa má predložiť ako dôkaz o súlade v aukčnom procese, by mal stanoviť členský štát, ktorý aukciu organizuje. V pláne kybernetickej bezpečnosti by sa malo zdokumentovať, ako uchádzač identifikuje kybernetickobezpečnostné riziká a ako ich rieši, a to vrátane toho, ako uchádzač a prípadne jeho dodávatelia vykonávajú požadované technické, prevádzkové a organizačné opatrenia. Podobne môže úroveň záruky okrem iného zahŕňať vlastné vyhlásenia, správy o audite vykonanom nezávislou treťou stranou či certifikáty (napríklad z príslušnej certifikácie ISO/IEC 27.001) alebo inšpekčné správy orgánov zodpovedných za kybernetickú bezpečnosť.

Pokiaľ ide o kritérium prevádzkovej kontroly uvedené v článku 5 písm. d) vykonávacieho nariadenia, v jeho článku 2 bode 5 sa „prevádzková kontrola“ vymedzuje ako „právomoc zavádzať a vykonávať prevádzkové politiky, ktorými sa riadia každodenné činnosti, procesy a zdroje s cieľom zabezpečiť plynulé fungovanie zariadenia, a najmä jeho siete a informačných systémov“. Rozhodujúcimi požiadavkami pre kritérium prevádzkovej kontroly preto sú, aby i) prevádzkovateľ mal právomoc zavádzať a vykonávať prevádzkové politiky týkajúce sa pokračovania v prevádzke zariadenia, najmä v prípade kybernetického útoku, ktorý má vplyv na plynulé fungovanie zariadenia a siete a informačných systémov podporujúcich zariadenie; a aby ii) bol tento prevádzkovateľ usadený v EHP. Hoci nasledujúce príklady „prevádzkovej kontroly“ predstavujú možné prístupy k vykonávaniu, nie je to úplný zoznam. Zvolený prístup bude závisieť od konkrétnej situácie, dostupných zdrojov, zložitosti daných operácií a ďalších faktorov.

1. S cieľom vykonávať najvyšší stupeň kontroly môže prevádzkovateľ usadený v EHP viesť plne redundantné riadiace centrá, ktoré sú schopné udržiavať bežnú prevádzku aj v prípade úplného prerušenia prevádzky. Hoci sa týmto prístupom maximalizuje odolnosť, zvyčajne je spojený s vyššími prevádzkovými nákladmi.

2. Alternatívou by bolo prijatie politík a postupov, ktorými by sa zaistila vhodná dokumentácia, postupy odovzdávania, náhradné zariadenie, pravidelná odborná príprava kvalifikovaného personálu a pravidelné cvičenia s cieľom zabezpečiť plynulé prevzatie prostredia a schopnosti uplatňovať tieto politiky a postupy.

3. Ďalšou možnosťou je uzavrieť zmluvné dojednania s alternatívnymi poskytovateľmi a zabezpečiť, aby mali odborné znalosti a kapacity na prevzatie prevádzky v prípade prerušenia. Takéto dohody by mali uľahčovať plynulý prechod a minimalizovať prerušenie služieb.

4. Vo všetkých prípadoch musia byť uchádzači schopní preukázať, že majú zavedené mechanizmy na zachovanie prevádzkovej kontroly, najmä v prípade kybernetického útoku.

4.3. **Schopnosť realizovať projekt v plnej miere a včas**

Predbežné kvalifikačné kritériá týkajúce sa schopnosti realizovať projekt v plnej miere a včas sú štandardnými požiadavkami v prípade aukcií energie z obnoviteľných zdrojov. V článku 6 vykonávacieho nariadenia sa stanovujú najlepšie postupy zavedené v Európe. Uvádza sa v ňom zoznam dokumentov týkajúcich sa uchádzačov a projektov, pričom sa ním uchádzačom ukladá povinnosť predložiť dva alebo viac dokumentov z uvedeného zoznamu. Je na členských štátoch, aby rozhodli, ktoré dva dokumenty (alebo viac dokumentov) zo zoznamu musia uchádzači predložiť. Členské štáty by mali dokumentáciu požadovanú na účely aukcie prispôsobiť charakteristikám aukcie, ako sú náklady na projekt, riziká projektu, kapacita projektu, vyspelosť technológie, stupeň inovácie požadovaný aukciou a iné relevantné trhové podmienky.

([29]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/881 zo 17. apríla 2019 o agentúre ENISA (Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť) a o certifikácii kybernetickej bezpečnosti informačných a komunikačných technológií a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 526/2013 (akt o kybernetickej bezpečnosti) (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj).

4.4. **Príspevok k odolnosti**

V súlade s článkom 26 ods. 2 aktu o emisne neutrálnom priemysle „Aukcie prispievajú k odolnosti, pričom sa zohľadní podiel emisne neutrálnej technológie alebo jej hlavných špecifických komponentov, ktoré pochádzajú z tretej krajiny a ktoré predstavujú viac ako 50 % dodávok danej špecifickej emisne neutrálnej technológie alebo jej hlavných špecifických komponentov v rámci Únie."

Podľa odôvodnenia 9 vykonávacieho nariadenia je cieľom kritéria odolnosti zabezpečiť prístup Európskej únie k bezpečným a udržateľným dodávkam energie, a to: i) znížením súčasných závislostí a zabránením vzniku nových strategických závislostí od jednotlivých tretích krajín, pokiaľ ide o dodávky emisne neutrálnych technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov a ich hlavných špecifických komponentov, a ii) zvýšením výrobnej kapacity Únie v oblasti týchto technológií a komponentov. Malo by sa to uskutočniť bez toho, aby sa ohrozilo dosiahnutie záväznej cieľovej hodnoty Únie týkajúcej sa energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030, ktorá je stanovená v článku 3 ods. 1 smernice (EÚ) 2018/2001.

V záujme dosiahnutia tohto cieľa vychádza článok 7 vykonávacieho nariadenia zo zoznamu konečných výrobkov a hlavných špecifických komponentov stanoveného vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2025/1178 ([30]), pričom sa v ňom uvádzajú tri súbory pravidiel, ktoré sa vzťahujú na tri rôzne scenáre ([31]):

1. **Komisia identifikovala závislosť v prípade dodávok konečných výrobkov technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle** ([32]): Členské štáty musia obmedziť účasť na príslušné aukcie alebo udeľovať body na základe požiadaviek súvisiacich s pôvodom konečného výrobku a určitého počtu hlavných špecifických komponentov, ktoré pochádzajú z tretej krajiny, od ktorej je Únia nadmerne závislá, ako sa stanovuje v článku 7 ods. 1 písm. a) až f) vykonávacieho nariadenia. Okrem toho sa v článku 7 ods. 1 vykonávacieho nariadenia stanovujú obmedzenia týkajúce sa pôvodu určitých kľúčových strategických komponentov identifikovaných na základe ich technologickej hodnoty a ústrednej úlohy v bezpečnosti dodávok energie a v dodávateľskom reťazci špecifických emisne neutrálnych technológií. Tieto požiadavky boli stanovené s prihliadnutím na špecifické okolnosti a charakteristiky rôznych technológií energie z obnoviteľných zdrojov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle, ako sú dostupnosť alternatívnych zdrojov dodávok, dostatočná výrobná kapacita na celom svete, úroveň vyspelosti a miera zavádzania technológie, vplyv diverzifikácie na dodávateľské reťazce a celkové náklady.

   V článku 7 ods. 1 druhom pododseku vykonávacieho nariadenia sa uvádza, že „popri podmienkach uvedených v prvom pododseku viac než 85 % dodávok jedného alebo viacerých hlavných špecifických komponentov v rámci Únie pochádza z jednej tretej krajiny, členské štáty umožnia účasť na aukcii alebo pridelia body len ponukám, v ktorých aspoň v prípade jedného z daných hlavných špecifických komponentov množstvo tohto komponentu s pôvodom v danej tretej krajine nepresahuje 85 %". Cieľom tejto požiadavky je zabrániť tomu, aby si uchádzači pri výbere komponentov, ktoré získajú mimo krajiny, od ktorej existuje závislosť, systematicky vyberali komponenty, v prípade ktorých je závislosť veľmi vysoká (nad 85 %), a zameriavali sa len na diverzifikáciu komponentov s nízkou úrovňou závislosti. Od uchádzačov sa nevyžaduje, aby spĺňali túto požiadavku v prípade všetkých komponentov, pri ktorých je závislosť vyššia ako 85 %, ale len v prípade aspoň jedného z nich (t. j. ak existujú dva alebo viac komponentov s takouto vysokou závislosťou, uchádzači sa môžu rozhodnúť, že splnia túto požiadavku len v prípade jedného z nich). Ak uchádzač splnením požiadaviek stanovených v článku 7 ods. 1 prvom pododseku už diverzifikuje dodávky aspoň jedného komponentu, od ktorého je závislosť Európskej únie vyššia ako 85 %, považuje sa za splnený aj druhý pododsek. Ak napríklad uchádzač s projektom solárnej fotovoltickej technológie používa

([30]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2025/1178 z 23. mája 2025 o stanovení pravidiel pre vykonávanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1735, pokiaľ ide o zoznam konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií a ich hlavné špecifické komponenty na účely posúdenia ich príspevku k odolnosti (Ú. v. EÚ L, 2025/1178, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1178/oj).

([31]) Schéma uplatňovania týchto pravidiel sa uvádza v prílohe k tomuto oznámeniu.

([32]) Viac ako 50 % dodávok v rámci Európskej únie z jednej tretej krajiny alebo aspoň 40 % dodávok v rámci Európskej únie z jednej tretej krajiny s nárastom v priemere aspoň o 10 percentuálnych bodov počas dvoch po sebe nasledujúcich rokov. Najnovšie oznámenie: oznámenie Komisie (EÚ) 2025/9034 z 18. júna 2025 (Ú. v. EÚ C, C/2025/3236, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3236/oj).

fotovoltický systém s článkami, ktoré nemajú pôvod v tretej krajine, od ktorej je Európska únia závislá, a Komisia vo svojom oznámení o podieloch dodávok pochádzajúcich z rôznych tretích krajín ([33]) konštatovala, že podiel dodávok fotovoltických článkov z jednej tretej krajiny je vyšší ako 85 %, ponuka je v súlade aj s druhým pododsekom článku 7 ods. 1 ([34]).

2. **Komisia neidentifikovala závislosť v prípade dodávok konečných výrobkov technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle, identifikovala však závislosť v prípade jedného alebo viacerých hlavných špecifických komponentov:** Členské štáty musia obmedziť účasť na aukcii alebo prideliť body len ponukám, v rámci ktorých množstvo každého z týchto hlavných špecifických komponentov s pôvodom v danej tretej krajine nepresahuje 50 %. Tento limit by sa mal merať na úrovni projektu, a nie na úrovni jedného konečného výrobku. Napríklad, ak sa pri uplatňovaní článku 7 ods. 2 od uchádzačov vyžaduje, aby najviac 50 % určitého komponentu veternej technológie malo pôvod v krajine, od ktorej existuje závislosť, uchádzač splní túto požiadavku, ak sa v prípade polovice jeho veterných turbín nepoužíva tento komponent s pôvodom v tretej krajine, od ktorej existuje závislosť, ale v prípade druhej polovice sa používa. Ak má každý konečný výrobok viac ako jeden takýto komponent a tieto komponenty sú totožné, uchádzač sa môže v prípade každej veternej turbíny rozhodnúť, že bude pozostávať z niektorých komponentov s pôvodom v tretej krajine, od ktorej existuje závislosť, a z iných komponentov, ktoré z tejto krajiny nepochádzajú. Dôležitým faktorom na zabezpečenie súladu s článkom 7 ods. 2 je, že najviac 50 % všetkých relevantných komponentov použitých v projekte musí pochádzať z krajiny, od ktorej existuje závislosť.

Článkom 7 ods. 2 druhým pododsekom sa členským štátom poskytuje flexibilita prijať menej prísne požiadavky, ak podiel dodávok špecifických komponentov s pôvodom v jednej tretej krajine presahuje 85 % celkových dodávok do Európskej únie. V takom prípade sa usudzuje, že úroveň závislosti od jednej tretej krajiny je taká vysoká, že prísnym uplatňovaním kritéria odolnosti by sa mohla ohroziť bezpečnosť dodávok daného komponentu. Členské štáty sa preto môžu rozhodnúť stanoviť vyšší maximálny limit, a to až do 85 %, v prípade komponentov pochádzajúcich z tretej krajiny, od ktorej existuje závislosť. Tento maximálny limit bol zvolený preto, aby sa zabránilo tomu, že vyšší limit – bližšie k 100 % – povedie k tomu, že toto ustanovenie bude neúčinné, ako aj preto, aby sa umožnila postupná diverzifikácia. V tejto súvislosti je vhodné pripomenúť odôvodnenie 9 vykonávacieho nariadenia, v ktorom sa orgány, ktoré organizujú aukcie, vyzývajú k tomu, aby pri rozhodovaní o tom, či sa má odolnosť uplatniť ako predbežné kvalifikačné kritérium alebo kritérium na vyhodnotenie ponúk, „zohľadni[li] úroveň závislosti Únie od tretej krajiny v súvislosti s danou emisne neutrálnou technológiou alebo jej hlavným špecifickým komponentom, dostupnosť alternatívnych zdrojov dodávok a vplyv, ktorý by uplatnenie odolnosti ako predbežného kvalifikačného kritéria namiesto kritéria na vyhodnotenie ponúk mohlo mať na dodávku daného hlavného špecifického komponentu“.

3. **Komisia v prípade veterných technológií na pevnine, veterných technológií na mori a elektrolyzérov neurčila, že viac ako 50 % dodávok príslušného konečného výrobku emisne neutrálnej technológie v rámci Únie má pôvod v jednej tretej krajine alebo že sa počas dvoch po sebe nasledujúcich rokov ich podiel zvýšil v priemere aspoň o 10 percentuálnych bodov a dosahuje viac ako 40 %:** Požiadavky uvedené v článku 7 ods. 1 sa vzťahujú na aukcie týchto technológií, pokiaľ ide o konečné výrobky a ich hlavné špecifické komponenty s pôvodom v Číne. Súlad s článkom 7 ods. 3 sa zabezpečí, ak aspoň 75 % konečných výrobkov, ktoré sú súčasťou ponuky, spĺňa požiadavky stanovené v článku 7 ods. 1, pokiaľ ide o konečné výrobky a ich hlavné špecifické komponenty s pôvodom v Číne. Napríklad projekt veternej technológie na pevnine, ktorý sa zúčastňuje na aukcii, na

([33]) OZNÁMENIE KOMISIE, ktorým sa poskytujú aktualizované informácie na určenie podielov dodávok Európskej únie v prípade konečných výrobkov a ich hlavných špecifických komponentov pochádzajúcich z rôznych tretích krajín podľa nariadenia (EÚ) 2024/1735 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií (akt o emisne neutrálnom priemysle) (Ú. v. EÚ C, C/2025/3236, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3236/oj).

([34]) Príklad kritéria oprávnenosti týkajúceho sa odolnosti pre fotovoltickú technológiu na rok 2026:
„Konkrétne konečné výrobky a hlavné špecifické komponenty zariadenia, ktorých zoznam sa uvádza vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2025/1178, sa podľa typu nesmú montovať alebo vyrábať v tretej krajine, v prípade ktorej Komisia podľa článku 29 ods. 2 aktu o emisne neutrálnom priemysle určila, že viac ako 50 % dodávok konečných výrobkov v rámci Únie pochádza z jednej tretej krajiny alebo že dodávky konečných výrobkov s pôvodom v jednej tretej krajine v rámci Únie vzrástli v priemere aspoň o 10 percentuálnych bodov počas dvoch po sebe nasledujúcich rokov a dosahujú aspoň 40 % dodávok v rámci Únie, a najmä:
a) fotovoltický modul sa nemontuje v danej tretej krajine;
b) fotovoltické články nepochádzajú z danej tretej krajiny;
c) invertory nepochádzajú z danej tretej krajiny;
d) aspoň jeden z ďalších hlavných špecifických komponentov uvedených v zozname v prílohe k nariadeniu (EÚ) 2025/1178 nepochádza z danej tretej krajiny.“

ktorú sa uplatňuje článok 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle, a ktorý plánuje inštalovať 100 veterných turbín, by sa musel zaviazať, aby aspoň 75 turbín spĺňalo požiadavky uvedené v článku 7 ods. 1 písm. b) tým, že nebude zahŕňať konečný výrobok a viac ako tri hlavné špecifické komponenty s pôvodom v Číne. Hnacie jednotky s priamym pohonom (vrátane generátora) a/alebo hnacie jednotky prevodu (vrátane generátora) nemožno zahrnúť medzi hlavné špecifické komponenty s pôvodom v Číne ([35]).

Toto pravidlo sa odôvodňuje tým, že v prípade týchto technológií existuje značné riziko zvýšenej závislosti od dovozu z Číny, čo môže ohroziť bezpečnosť dodávok v Európskej únii. Tento záver vychádza zo súčasných a predpokladaných trendov vývoja ponuky týchto technológií a dopytu po nich na celosvetovej úrovni a na úrovni EÚ, ako aj zo skutočnosti, že výrobná kapacita Číny presahuje 50 % celosvetovej výroby a jej predpokladaná výroba výrazne prevyšuje domáce cieľové hodnoty a predpokladaný dopyt. Museli sa prijať opatrenia zamerané na dosiahnutie cieľa verejnej politiky, ktorým je znižovanie rizika vysokej závislosti prostredníctvom diverzifikácie zdrojov dodávok v odvetví strategického významu.

Článok 7 ods. 3 sa uplatňuje bez toho, aby tým bolo dotknuté uplatňovanie článku 7 ods. 2 na veterné technológie na pevnine, veterné technológie na mori a elektrolyzéry, ak podiel dodávok jedného z ich hlavných špecifických komponentov s pôvodom v jednej tretej krajine presahuje prahové hodnoty stanovené v článku 7 ods. 2 prvom pododseku.

Je dôležité objasniť, že článkom 7 sa zabezpečuje úplná harmonizácia: i) požiadaviek týkajúcich sa maximálneho počtu komponentov, ktoré môžu mať pôvod v tretej krajine, od ktorej je Európska únia nadmerne závislá alebo v prípade ktorej existuje značné riziko zvýšenej závislosti, a ii) kľúčových strategických komponentov. To znamená, že pre konečné výrobky a hlavné špecifické komponenty emisne neutrálnych technológií, na ktoré sa vzťahuje článok 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle, nemôžu členské štáty stanoviť odlišné počty alebo určiť odlišné kľúčové strategické komponenty v záujme splnenia minimálnych požiadaviek stanovených v článku 7. Uchádzači by si v rámci limitov podľa článku 7 mali zachovať flexibilitu pri výbere komponentov ([36]), ktoré majú v úmysle získavať z tretej krajiny, od ktorej je Európska únia nadmerne závislá alebo v prípade ktorej existuje značné riziko zvýšenej závislosti, a členské štáty nemôžu túto flexibilitu obmedzovať.

V prípadoch, keď sa odolnosť používa ako kritérium na vyhodnotenie ponúk v aukciách, si však členské štáty ponechávajú možnosť a sú nabádané, aby podporovali ďalšiu diverzifikáciu mimo krajiny, od ktorej je Európska únia nadmerne závislá, a prekračovali minimálne požiadavky uvedené v článku 7 udeľovaním vyššieho počtu bodov uchádzačom, ktorí idú nad rámec týchto minimálnych požiadaviek, a to prostredníctvom dodatočných kritérií na vyhodnotenie ponúk. V praxi majú členské štáty, ktoré stanovili minimálne požiadavky formou kritérií na vyhodnotenie ponúk zosúladených s článkom 7 vykonávacieho nariadenia, možnosť sprísniť tieto požiadavky tým, že k minimálnym požiadavkám pridajú ďalšie kritériá na vyhodnotenie ponúk, a to z hľadiska počtu dodatočných hlavných špecifických komponentov. Napríklad v rámci aukcie na zavedenie veternej technológie na pevnine by sa členský štát mohol rozhodnúť udeliť určitý počet bodov uchádzačom, ktorí spĺňajú minimálne požiadavky uvedené v článku 7 ods. 1 písm. b) (najviac tri hlavné špecifické komponenty pochádzajú z tretej krajiny, od ktorej existuje závislosť), a udeliť ďalšie body uchádzačom, ktorí spĺňajú prísnejšie požiadavky (napr. najviac dva komponenty pochádzajú z krajiny, od ktorej existuje závislosť). Rovnako ako v prípade minimálnej požiadavky, členské štáty pritom nemôžu stanoviť odlišné počty ani určiť odlišné kľúčové strategické komponenty v záujme splnenia týchto ambicióznejších požiadaviek.

Pokiaľ ide o všetky necenové kritériá podľa článku 26 ods. 2 aktu o emisne neutrálnom priemysle, členské štáty môžu kombinovať uplatňovanie predbežných kvalifikačných kritérií a kritérií na vyhodnotenie ponúk vrátane kritérií odolnosti v záujme splnenia minimálnych požiadaviek stanovených v článku 7. Členský štát by napríklad mohol rozhodnúť, že požiadavky na maximálny počet komponentov pochádzajúcich z tretej krajiny, od ktorej je Európska únia nadmerne

([35]) Príklad kritéria oprávnenosti týkajúceho sa odolnosti pre technológiu veternej energie na mori na rok 2026:
„Žiadateľ sa vo svojej žiadosti musí zaviazať, že diverzifikuje svoje dodávky tak, že v prípade aspoň 75 % veterných turbín v rámci projektu zakáže obstarávanie dodávok z Čínskej ľudovej republiky, a to v prípade:
— veternej turbíny na mori (= konečný výrobok) a
— generátora (= povinný hlavný špecifický komponent) a
— troch ďalších hlavných špecifických komponentov podľa výberu žiadateľa z deviatich hlavných špecifických komponentov veternej turbíny. Zoznam deviatich hlavných špecifických komponentov pre veterné turbíny je uvedený vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2025/1178 z 23. mája 2025.
Okrem toho sa žiadateľ musí vo svojej žiadosti zaviazať, že maximálne 85 % permanentných magnetov v rámci projektu bude pochádzať z Čínskej ľudovej republiky.“

([36]) V rámci zoznamu konečných výrobkov a hlavných špecifických komponentov stanoveného vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2025/1178.

závislá, sa uplatňujú ako predbežné kvalifikačné kritériá, zatiaľ čo požiadavky týkajúce sa pôvodu kľúčových strategických komponentov sa uplatňujú ako kritériá na vyhodnotenie ponúk [napr. najviac tri hlavné špecifické komponenty veternej technológie na pevnine môžu pochádzať z tretej krajiny, od ktorej existuje závislosť, a body sa udeľujú, ak hnacie jednotky s priamym pohonom (vrátane generátora) a/alebo hnacie jednotky prevodu (vrátane generátora) nepochádzajú z danej tretej krajiny]. Podľa tej istej logiky sa členské štáty môžu v prípade, že sa uplatňuje článok 7 ods. 2, rozhodnúť, že budú uplatňovať odolnosť ako predbežné kvalifikačné kritérium na jeden alebo viacero komponentov a ako kritérium na vyhodnotenie ponúk na jeden alebo viacero iných komponentov, napríklad s cieľom zohľadniť dostupnosť dodávok niektorých komponentov a vplyv, ktorý by uplatnenie odolnosti ako predbežného kvalifikačného kritéria, a nie ako kritéria na vyhodnotenie ponúk, mohlo mať na náklady. Treba však poznamenať, že členské štáty nemôžu rozdeliť uplatňovanie jednej minimálnej požiadavky na viac ako jedno kritérium, ktoré je kombináciou predbežných kvalifikačných kritérií a kritérií na vyhodnotenie ponúk, napr. stanovením predbežného kvalifikačného kritéria pre aukciu na veternú technológiu na mori, podľa ktorého nesmú viac ako dva hlavné špecifické komponenty pochádzať z tretej krajiny, od ktorej je Európska únia nadmerne závislá, a podobného kritéria na vyhodnotenie ponúk pre ďalšie dva hlavné špecifické komponenty, pretože v článku 7 ods. 1 písm. c) sa stanovuje, že „pochádzajú z nej najviac štyri hlavné špecifické komponenty“.

Rovnako ako v prípade všetkých ostatných necenových kritérií a ako sa uvádza v článku 16 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, uchádzači sa v čase predloženia ponuky alebo skôr musia zaviazať, že splnia požiadavky na odolnosť, pričom skutočné splnenie môže byť preukázané neskôr. Príslušné orgány môžu podľa vlastného uváženia rozhodnúť, kedy skontrolujú skutočné splnenie požiadaviek, čo sa môže uskutočniť v rôznom čase počas trvania projektu. Pri stanovovaní požiadaviek na preukázanie splnenia kritéria odolnosti by bolo dôležité, aby členské štáty zohľadnili dlhý čas realizácie väčšiny projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a to, aké je pre uchádzačov a výrobcov ťažké vedieť vopred, od ktorého dodávateľa budú získavať svoje konečné výrobky a hlavné špecifické komponenty, čo je čiastočne spôsobené variabilitou globálneho dodávateľského reťazca a dopytu po určitých výrobkoch a komponentoch. Pre uchádzačov by preto bolo ťažké preukázať splnenie požiadaviek na odolnosť v čase predloženia ponuky, ktorý najmä v prípade veľkých a komplexných projektov často niekoľko rokov predchádza skutočnému uvedeniu projektu do prevádzky.

Pokiaľ ide o preukázanie splnenia kritéria odolnosti, v článku 16 ods. 5 vykonávacieho nariadenia sa uvádza, že „[s]plnenie kritérií uvedených v článku 7 by sa malo posúdiť tak, že sa od uchádzačov vyžaduje, aby predložili prípadnú colnú dokumentáciu v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 a iné príslušné dokumenty preukazujúce pôvod alebo miesto montáže emisne neutrálnej technológie alebo jej hlavných špecifických komponentov vrátane faktúr alebo iných prostriedkov.“ Nariadením (EÚ) č. 952/2013 sa stanovujú pravidlá a postupy pre colné operácie v rámci EÚ, ktoré zahŕňajú pojem pravidiel pôvodu v záujme určenia miesta pôvodu výrobku. Nepreferenčné pravidlá pôvodu sú uvedené v „tabuľke obsahujúcej zoznam pravidiel Európskej komisie, na základe ktorých sa výrobkom priznáva nepreferenčný pôvod (podľa zatriedenia v kombinovanej nomenklatúre)“, ktorú vypracovala Európska komisia. V prílohe I k usmerneniu k článku 28 ([37]) sú znázornené položky harmonizovaného systému súvisiace s emisne neutrálnymi technológiami, ktoré sú najrelevantnejšie vzhľadom na článok 26, ako aj článok 28 aktu o emisne neutrálnom priemysle. Tieto položky možno porovnať s tabuľkou Európskej komisie, s cieľom určiť uplatniteľné pravidlá určovania nepreferenčného pôvodu podľa Colného kódexu Únie. Uchádzači by mali predkladať colné vyhlásenia ako hlavnú dokumentáciu na preukázanie splnenia kritéria odolnosti.

V prípade nepreferenčného pôvodu sa uplatňuje zásada voľného dôkazu, čo znamená, že na preukázanie miesta výroby alebo montáže výrobku deklarovaného v colných vyhláseniach možno použiť širokú škálu dokumentov a spoľahlivých dôkazov. Tieto dokumenty môžu zahŕňať faktúry, identifikačné čísla výrobkov, sériové čísla alebo kódy, štítky, osvedčenia o pôvode, nákladné listy a iné prepravné doklady, zoznamy materiálov, vyhlásenia dodávateľov, dodacie listy, zmluvy s dodávateľmi, osvedčenia o továrenskej kontrole alebo systémy na vykonávanie výroby. Hoci môže byť potrebné príspevok k odolnosti každého hlavného špecifického komponentu konečného výrobku emisne neutrálnej technológie overiť (na rôznych úrovniach jeho hodnotového reťazca), colné vyhlásenia poskytujú informácie len o pôvode hlavných špecifických komponentov dovážaných do EÚ, a nie o iných hlavných špecifických komponentoch, napríklad o komponentoch na nasledujúcej úrovni hodnotového reťazca alebo o komponentoch vyrábaných v EÚ.

([37]) Oznámenie Komisie – Usmernenie k vykonávaniu článku 28 nariadenia (EÚ) 2024/1735 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (akt o emisne neutrálnom priemysle) (Ú. v. EÚ C, C/2026/123, 7.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/123/oj).

Preto sa v článku 16 ods. 5 vykonávacieho nariadenia uvádza, že by sa mala predložiť colná dokumentácia, ktorá sa môže doplniť o ďalšie príslušné dokumenty preukazujúce pôvod alebo miesto montáže konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií a hlavných špecifických komponentov v súlade s ich pravidlami určovania nepreferenčného pôvodu. V prípade fotovoltického modulu obsahuje colné vyhlásenie napríklad iba informácie o pôvode samotného modulu. Na určenie pôvodu základných hlavných špecifických komponentov (t. j. solárneho skla, fotovoltických článkov, fotovoltických doštičiek, kremíkových ingotov pre fotovoltiku a polykryštalického kremíka pre fotovoltiku) sú okrem uvedených potrebné aj ďalšie dokumenty. V článku 16 ods. 5 sa uvádzajú faktúry ako možný podporný dokument, ktorý by sa mohol použiť na tento účel. Členské štáty však môžu vyžadovať aj iné dokumenty, ak poskytujú spoľahlivé informácie o spojení výrobkov s miestom ich výroby alebo montáže. Tieto dokumenty môžu zahŕňať identifikačné čísla výrobkov, sériové čísla alebo kódy, štítky, osvedčenia o pôvode, nákladné listy a iné prepravné doklady, zoznamy materiálov, vyhlásenia dodávateľov, dodacie listy, zmluvy s dodávateľmi, osvedčenia o továrenskej kontrole alebo systémy na vykonávanie výroby. Ak uchádzač nepredloží príslušný dokument preukazujúci pôvod alebo miesto montáže konečného výrobku alebo hlavného špecifického komponentu, členské štáty by mali automaticky predpokladať, že tieto konečné výrobky alebo hlavné špecifické komponenty pochádzajú z krajiny, od ktorej je EÚ veľmi závislá, alebo sú v nej zmontované.

Ak sú počas realizácie projektu potrebné zmeny dodávateľov, mali by spĺňať kritériá stanovené v pôvodnej aukcii, v ktorej bola ponuka vybraná. Napríklad, ak sa uplatnili kritériá odolnosti, nahradenie komponentov v projekte by malo byť povolené len vtedy, ak sú v súlade s pôvodne riešeným príspevkom k odolnosti. Výnimky by sa mali uplatňovať len vtedy, ak by súlad s kritériami aukcie viedol k technickej nezlučiteľnosti.

4.5. **Príspevok k udržateľnosti**

V súlade s článkom 26 ods. 2 aktu o emisne neutrálnom priemysle by členské štáty mali posúdiť príspevok aukcií k udržateľnosti preskúmaním environmentálnej udržateľnosti ponúk alebo ich príspevok k inovácii a integrácii energetického systému.

4.5.1. *Environmentálna udržateľnosť*

Príspevok aukcie k udržateľnosti možno posúdiť stanovením necenových kritérií environmentálnej udržateľnosti, ktorými sa posudzuje vplyv na klímu a životné prostredie. Tieto kritériá musia ísť nad rámec minimálnych požiadaviek stanovených uplatniteľnými právnymi predpismi vrátane vnútroštátnych právnych predpisov a právnych predpisov EÚ. Ako sa objasňuje v odôvodnení 16 vykonávacieho nariadenia, členské štáty môžu pri navrhovaní kritérií environmentálnej udržateľnosti uplatňovať jedno alebo viacero z kritérií environmentálnej udržateľnosti stanovených vo vykonávacom nariadení alebo iné kritériá, ktoré považujú za relevantné. Ak sa členské štáty rozhodnú uplatňovať kritériá stanovené vo vykonávacom nariadení, musia dodržiavať metodiku stanovenú v nariadení.

Pokiaľ ide o uhlíkovú stopu, v súčasnosti nie sú zavedené žiadne harmonizované záväzné metodiky Únie pre technológie, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti vykonávacieho nariadenia. Komisia oznámila, že bude pracovať na zjednodušení a harmonizácii metodík uhlíkového účtovníctva ([38]). V rámci nariadenia, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov ([39]), by Komisia mohla pracovať na informáciách týkajúcich sa environmentálnych ukazovateľov životného cyklu, ako je uhlíková stopa. Tie by sa líšili od požiadaviek na energetické označovanie a iných ukazovateľov environmentálnej udržateľnosti, ako je napríklad recyklovateľnosť.

Medzitým sa vo vykonávacom nariadení uvádzajú informácie o tom, na akých zásadách by malo byť založené takéto posúdenie uhlíkovej stopy (na základe posudzovania životného cyklu – LCA) – z hľadiska požiadaviek na transparentnosť a kvalitu údajov. Malo by sa ním aj zabezpečiť, aby uhlíková stopa zahŕňala viacero fáz životného cyklu. Keďže dostupnosť a spoľahlivosť údajov na pokrytie všetkých fáz LCA sa môže líšiť, malo by sa to zohľadniť pri stanovovaní hraníc systému a predpokladov týkajúcich sa uhlíkovej stopy ([40]).

([38]) Oznámenie s názvom Dohoda o čistom priemysle: spoločný plán konkurenciechopnosti a dekarbonizácie (COM(2025) 85).

([39]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1781 z 13. júna 2024, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov, mení smernica (EÚ) 2020/1828 a nariadenie (EÚ) 2023/1542 a zrušuje smernica 2009/125/ES (Ú. v. EÚ L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([40]) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2021/2279 možno považovať za relevantnú referenciu na vypracovanie špecifických údajov a usmernenia.

4.5.2. *Inovácia*

Cieľom kritéria inovácie je zabezpečiť, aby v prípade, že inovácia je začlenená do aukcie, víťazné projekty preukazovali hmatateľné zlepšenie oproti súčasnému stavu vývoja. Vo vykonávacom nariadení sa uznáva, že inovácie môžu mať rôzne účinky, a preto sa ním neukladajú obmedzenia, pokiaľ ide o oblasti, v ktorých by sa tieto inovácie mali uskutočňovať. Namiesto toho sa tieto oblasti vymedzia počas procesu návrhu aukcie na základe konkrétnych inovačných cieľov stanovených členskými štátmi, ktoré aukciu organizujú. Vo vykonávacom nariadení sa rozlišuje medzi čisto inovačnými aukciami a aukciami, ktoré zahŕňajú niektoré inovačné aspekty, ale zameriavajú sa predovšetkým na zavádzanie. Vykonávacím nariadením sa teda ukladajú rôzne povinnosti v závislosti od povahy sledovanej inovácie.

4.5.3. *Integrácia energetického systému*

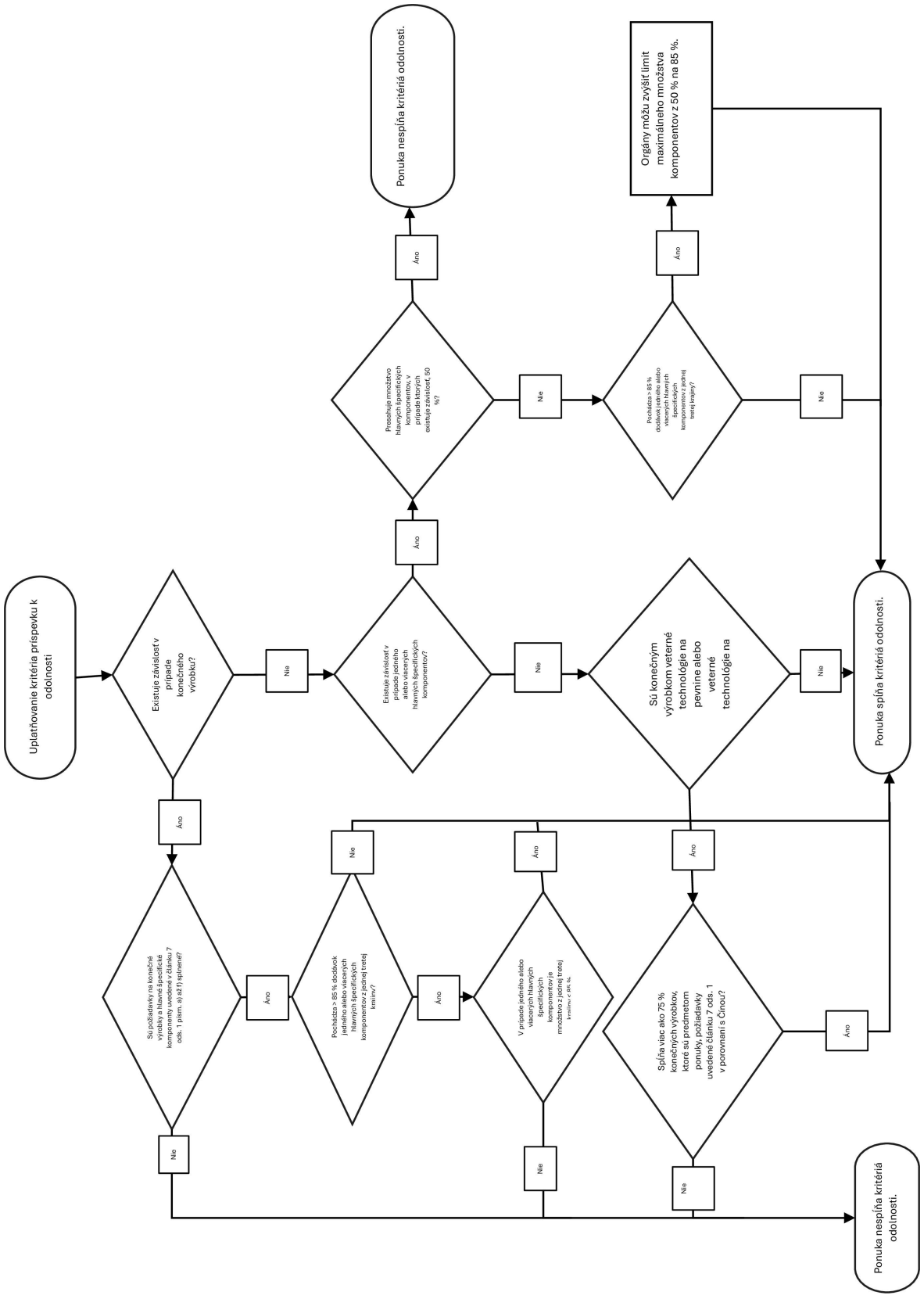
Pojmom „integrácia energetického systému“, ako sa vymedzuje v akte o emisne neutrálnom priemysle, sa rozumie zvýšenie integrácie energie z obnoviteľných zdrojov do elektrizačnej sústavy a dosiahnutie efektívnosti na úrovni systému, a to aj v rámci energetických nosičov, infraštruktúr a sektorov spotreby. Celkovým cieľom integrácie energetického systému je poskytovať flexibilné a spoľahlivé energetické služby bez fosílnych palív, ktoré efektívne využívajú zdroje, pri čo najnižších nákladoch.

Vo vykonávacom nariadení sa stanovujú necenové kritériá pre integráciu energetického systému v aukciách energie z obnoviteľných zdrojov s cieľom pomôcť znížiť náklady na energetický systém riešením vplyvu prevádzky projektov energie z obnoviteľných zdrojov na tento systém. Prínos ponúk k integrácii energetického systému by sa mal posudzovať na základe ich schopnosti prispieť k zníženiu systémových potrieb, a to na základe troch rozmerov: 1. časová flexibilita; 2. vplyv z hľadiska umiestnenia a 3. prepojenia medzi energetickými nosičmi.

Cieľom článku 15 je zabezpečiť, aby sa zohľadňovali všetky tri rozmery, a nielen napr. časová flexibilita. Je to preto, že z hľadiska integrácie energetického systému sú všetky rozmery vzájomne závislé, a preto je ich ťažké oddeliť. Hoci sa vo vykonávacom nariadení vyžaduje, aby sa pri návrhu aukcie zohľadnili všetky tri rozmery, nevyžaduje sa, aby sa všetky z nich uplatňovali ako súčasť necenového kritéria integrácie energetického systému.

PRÍLOHA 1

Vývojový diagram kritéria odolnosti

PRÍLOHA 2

Príklad fotovoltických zariadení v súlade s aktom o emisne neutrálnom priemysle podľa článku 7 ods. 1 vykonávacieho nariadenia

Keďže bola zistená závislosť od dodávok z jednej tretej krajiny, súlad s článkom 7 ods. 1 vykonávacieho nariadenia je zabezpečený v prípade, že:

- ✓ solárny fotovoltický systém sa v tejto tretej krajine nemontuje,
- ✓ fotovoltické invertory a fotovoltické články nepochádzajú z tejto tretej krajiny,
- ✓ fotovoltické moduly sa v tejto tretej krajine nemontujú,
- ✓ aspoň jeden ďalší hlavný špecifický komponent nepochádza z tejto tretej krajiny.

PRÍLOHA 3

Príklad turbíny na pevnine v súlade s aktom o emisne neutrálnom priemysle podľa článku 7 ods. 3 vykonávacieho nariadenia

≥ 75 % turbín musí spĺňať požiadavky uvedené v článku 7 ods. 1 týkajúce sa Číny:

- ✓ turbíny (konečný výrobok) nepochádzajú z Číny,
- ✓ najviac tri hlavné špecifické komponenty pochádzajú z Číny, čo nezahŕňa hnacie jednotky/generátor.

Pre **VŠETKY** turbíny platí: maximálne 85 % permanentných magnetov v rámci projektu bude pochádzať z Číny (článok 7 ods. 2).